

EESTI

25
s

S

PORDILEHT

Nr. 7

JUULI

1937

RAHVUS-
RAAMATUKOGU

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
LEVINUIV AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISE LEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K.-Ü.

GRAAFIKATÖÖSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA

KÖITEKODA

TSINKOGRAAFIA

LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD
**RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE
KAUPLUSED**

KIRJANDUSE JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

TALLINN=EESTI, PIKK T. 2.

OMA TELEF. KESKJAAV 428-83

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

18. AASTAKÄIK

Nr. 7

JUULI

1937

Toimetaja: A. ADORF.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Harju 48—6, tel. 444-28.

Ujumise propagandanädala puhul kirjutanud

mag. A. Grünberg

Ujuge teadlikumalt!

Missuguse ujumise viisiga (stiliiga) alata

Suurimaks takistuseks ujuma õppimisel on kartus vee vastu. Niipea kui saadakse üle kartusest, õpitakse ujumine kiiresti. Et saada üle kartusest, peame tegema läbi rea mängu vees ja harjutusi. Mõni õppija saab vee kartusest üle kiiremini kui teine ja on ka neid, kes kartusest üldse üle ei saa. Neil on ujumise oskuse omandamine peaaegu võimatu. Ei saa enne ujumist alata, kui juba alateadvusse surutud hirmutunne on võidetud ning õpilane laskub veele liuglemis-asendisse. Järgmiseks sammuks on liuglevast asendist püstasendisse tulek. Kui need harjutused tehtud, tuleks pöörata hingamise õppimisele suurt tähelepanu. Õige hingamine — see on praeguse ujumise aluspõhi. Ujuja peab õppima sissehingamist läbi suu ja välja hingamist läbi nina ja ka läbi suu, kui nina kaudu ei saa kõike sissehingatud õhku välja hingata. Läkastamise põhjuseks on vee sattumine hingamistorudesse. Et vältida läkastamist, peab ninast tuleval õhul tugev surve olema, et ületada vee survet, mis on tungimas ninna. Hingamine ujumisel peab muutuma niisama rütmiliseks ja automaatseks kui hingamine kuival maal.

Millise ujumisviisiga alata? See küsimus on tekitanud juba ammu lahkarvamisi õpetajate vahel. Võib alata mistahes ujumisviisiga, kui aga tarvitatakse õiget õpetamismeetodit ja jõutakse püstitatud sihile. Õpilase vanadusaste ühes arenemisastmega ja kehaehitusega peaks dikteerima, milline viis valida aluseks. Sageli õpetaja oma isiklikest kogemustest paneb tähele, et

1. mõni ujumisviis on paremaks põhjapanevaks aluseks (aidates kaasa järgmiste viiside õppimisel),

2. mõni ujumisviis sobib paremini massi õpetamisel (kas või puht rutumilises mõttes) ja

3. mõni ujumisviis on kergem ja seega kiiremini õpitav.

Et meie oludes sisebasseinide puudumise tõttu ujumise õppimise võimalusi on ainult lühikest aega suvel, siis tuleks valida säärane ujumisviis, mis viiks kiiresti sihile.

Nende ridade kirjutajal oma kogemuse tõttu on leidnud, et esimeseks ujumisviisiks võib olla crawl, sest niipea, kui õpilased on ujuma õppimise eelharjutused läbi teinud ja alanud algelise crawl'i õppimisega, on nad kiireid edusamme teinud. Crawl'i juures tarvitatav jalgade löök on lihtsaim liigutuste poolst ega mõju kuidagi takistavalt „konnalöögi“ (rinnuli ujumise) ja käärilöögi (küljeli ujumise) edaspidisele äraõppimisele. Küll aga mõjub käärilöögi õppimine enne „konnalöögi“ õppimist sagedasti viimase puhtusele hävitavalt. Ka ei nõua crawl'i õpetamine üksiku õpilase kohta palju ruumi, mis eriti soodus suure massi õpetamisel. Mis puutub hingamise ja käte ja jalgade töö kokkukõlastamisse, siis on selili-crawl'i lihtsam rinnuli crawl'ist. Mis puutub rinnuli „konna“-moodi ujumisviisiga algamisse, siis leiame, et see viis oma võrdlemisi raskema koordinaatsiooni pärast ei ole sünnis kõigile algusviisiks. Kuid — tähelepanekud ujumistundidel on näidanud, et suurem hulk õpilasi ei ole suutelised harjutama isegi 1/2 tundi üht ja sama ujumisviisi, seda enam crawl'i, mis on võrdlemisi ühe külgsel lihaste töö tagajärjel kiiresti väsitav. Sellepärast õpilased lähevad hea meelega üle teise ujumisviisi õppimisele, mille juures töötavad teised lihased rühmad. Niipea kui crawl'i algelemendid on kätte õpitud, kui osatakse keha hoida horisontaal-asendis, välja tuua käe veest etteviimiseks läbi õhu ja õieti hingata, nii umbes 6—10 õppetunni järele võiks alata rinnuli „konna“ viisi ujumist õppima.

Kahe ujumisviisi õppimine peaaegu ühel ajal on praktiliselt kasuks tulnud. Igaüks omab selle ujumisviisi esiteks, mis temale kergemaks osutub ja tema kehaehitusele jne. vastab, ja siis pühendab kõik tähelepanu teisele viisile, milline osutub raskemaks.

Kas ja mispärast on tarvis harjutusi kuival?

Selle üle on palju vaieldud ja lõpuks leitud, et uju-

Selle tähistamiseks, et Eestil pidi toimuma Eesti-Läti veespordi-maavõistluse raamides ka esimene veepalli-maavõistlus, oli E. Spordilehe käesoleva numbril kaanepildiks võetud moment Berliini olümpia veepalli-turniirist. Eesti-Läti veepalli-maavõistlus aeti aga teatavasti lõpki.

mise harjutustega tuleb tutvuda enne kuival kui minna vette.

Praegu see küsimus ei tekita mingit kahtlust. Vesi on algajale ujujale uute läbielamuste allikaks. Sattudes kohe vette ei saa ta kontsentreerida tähelepanu õpetaja seletustele, ja ei ole võimas kontrollima oma liigutusi. Tema andub uutele tunnetustele. Seletuste ajal, eriti vee jaheda temperatuuri juures, sünnib kannatamatu ootus, algaja ei tea, mis temal tuleks teha, sellisel moel rikutakse korda ja langeb tunni distsipliin, ilma milleta pole aga asjalikku õpetust.

Kuid praktika näitab, et sarnane kahekordne seletus ja õpetus on kasuks kiirel ujumise õppimisel.

Nii võib võimlemisõpetaja talvel võimlemise tundides õpilasele kõik ujumisviisid kuival selgeks õpetada ja seega kiirendada ujumise õppimist suvel vees.

Kokku võttes: kuival harjutamine ei sõltu 1) temperatuurist, 2) aastaajast, 3) võimaldab vigade parandamist, 4) võimaldab paremini rütmilist hingamist õppida, 5) mõjub kui võimlemine.

Ujumise mehaanilisi aluseid

Õige ujumise mitmesuguse viisi kätteõppimine ei ole mõeldav ilma selge arusaamiseta neist füüsika, mehaanika ja füsioloogia seadustest, millised moodustavad enesest kogu inimorganismi liikumise aluse. See on seda enam tarvilik, et ujumisiigutusi ei sooritata õhus, vaid vees. Nagu igal alal, nii ka siin meie peame omama tehnika, peame täieliselt omama ujumise õpetlikke aluseid, millised näitavad meile õige meetodika, ja on kindlasti meie juhtijaks mitmesuguste tehniliste vigade parandamisel.

Ujumine kogu oma algkujuga allub seadusile, mis käsitlevad keha viibimist ja liikumist vedelikus, seega hüdrostaatika ja hüdrodünaamika seaduste alla.

Tähtsaimaks neist on hüdrostaatika või Archime-

dese seadus, mis kõlab järgmiselt: iga ese, mis on vedelikus, kaotab omast kaalust niipalju kuipalju kaalub selle eseme poolt väljasurutud vedelik. Kui märgime:

R = keha kaalu,

Q = keha poolt väljasurutud vedeliku kaalu,

P = keha kaalu vedelikus,

siis seda viimast, Archimedese seadusele vastavalt, võib märkida järgmisel viisil

$$P = R - Q,$$

siis võib esineda kolm juhust

$$1) R > Q \quad 2) R < Q \quad 3) R = Q.$$

Esimesel juhul, s. o. kui keha kaal on suurem tema poolt väljasurutud vedeliku kaalust, siis keha upub (vajub) nagu raud vees.

Teisel juhul, kui keha kaal on vähem tema poolt väljasurutud vedeliku kaalust, siis keha püsib veel, ujub.

Kolmandal juhul — kui keha kaal võrdub tema poolt väljasurutud vedeliku kaalule, siis on see keha vedelikus rahulikus olekus.

Suures enamuses inimeste kehakaal on vähekeese rohkem tema poolt väljasurutud vee kaalust, keskmiselt ligi 5 kg. See ongi põhjuseks, miks inimkeha vees vajub. Erandi moodustavad isikud suure nahaaluse rasvakoega, säärased isikud võivad hoida end mageda vee peal ilma igasuguse liigutusega.

Soolases vees veepeal püsimine on parem, kui magedas vees, ja sellepärast ei tohiks võrrelda ujumise resultaatide soolases vees ujumise resultaatidega magedas vees.

Inimene võib mõningate olukorde juures ujuda, s. o. hoida oma vajuvat keha vees.

1. Inimene võib õppida oma jäsemetega, vees teatavaid koordineeritud liigutusi tehes, end veel hoidma.

2. Hoida oma kopsud õhku täis, nagu ujumise põied. Ei ole huvitusest märkida, et inimese keha erikaal, s. o. vahekord vee kaaluga, mis on võetud võrdlusüksuseks, on järgmine:

hariliku väljahingamise juures = 1,05

sügavama väljahingamise „ = 1,013—1,057

täieliku sissehingamise „ = 0,967

Sellest selgub, et inimkeha erikaal täieliku sügava sissehingamise juures muutub alla ühe, ja see tähendab seda, et inimkeha omab võime püsida veel liigutusteta siis, kui kopsud on kogu aeg õhku täis. Seda võib saavutada järgmisel viisil: a) vahetada õhk kopsudes kiire väljahingamisega ja sama kiire sissehingamisega, misjuures mõni hetk õhk hoitakse kopsudes, või b) jälle hingatakse sisse kiirelt ja välja väga aeglaselt.

Iga ujuja peab ise leidma, milline on tema loomulik võime vee peal seista liigutusteta; kui see võime on suur, siis tuleks käte ja jalgadega liigutused, mis on mõeldud keha vee peal hoidmiseks, ära jätta ja rakendada see jõu kulu keha edasiviivate liigutuste tegemisele, et saavutada maksimaalset kiirust.

Algajat peab igasuguste veemängude või harjutustega aitama leida tema loomuliku vee peal seismise võimet. Takistuseks on eeskätt kartus vee vastu.

Veel liigutusteta lamamise võime võib ilmnedas kahes asendis: horisontaal- ja vertikaal-asendis. See asjaolu on eriti tähtis uppuja päästmise juures, kus võime veel püsida on suureks abiks. Kuid on ka kolmas liik isikuid, kes üldse ei oma seda võimet, liigutusteta veel püsida, need on n. n. „vajujad“ tüübid.

Katse selles selgusele jõuda, kas ollakse „võimega“ või „vajuja“, on lihtne. Tuleb hingata sügavalt sisse, asuda vette kägarseisangusse ja haarata kätega ümber jalgäärte. Kui ollakse „võimega“, siis keha tõuseb ja osa selga on veepinnal. See katse tõestab, et isik võib püsida vähemalt vertikaalasendis,

Osäühisus

RAF. HAARLA

KIRJÄUMBRIKU- JA PABERI
UMBERTOOTAMISE TEHAS

Tina tän. 9. Tallinnas, tel. 302-56.

Nõudke

märgiga

kvaliteetpaberikaupu.

Valmistab ja müüb:

Kirjäämbrikke

Postpaberit

Ilupostpaberid ümbrikutega

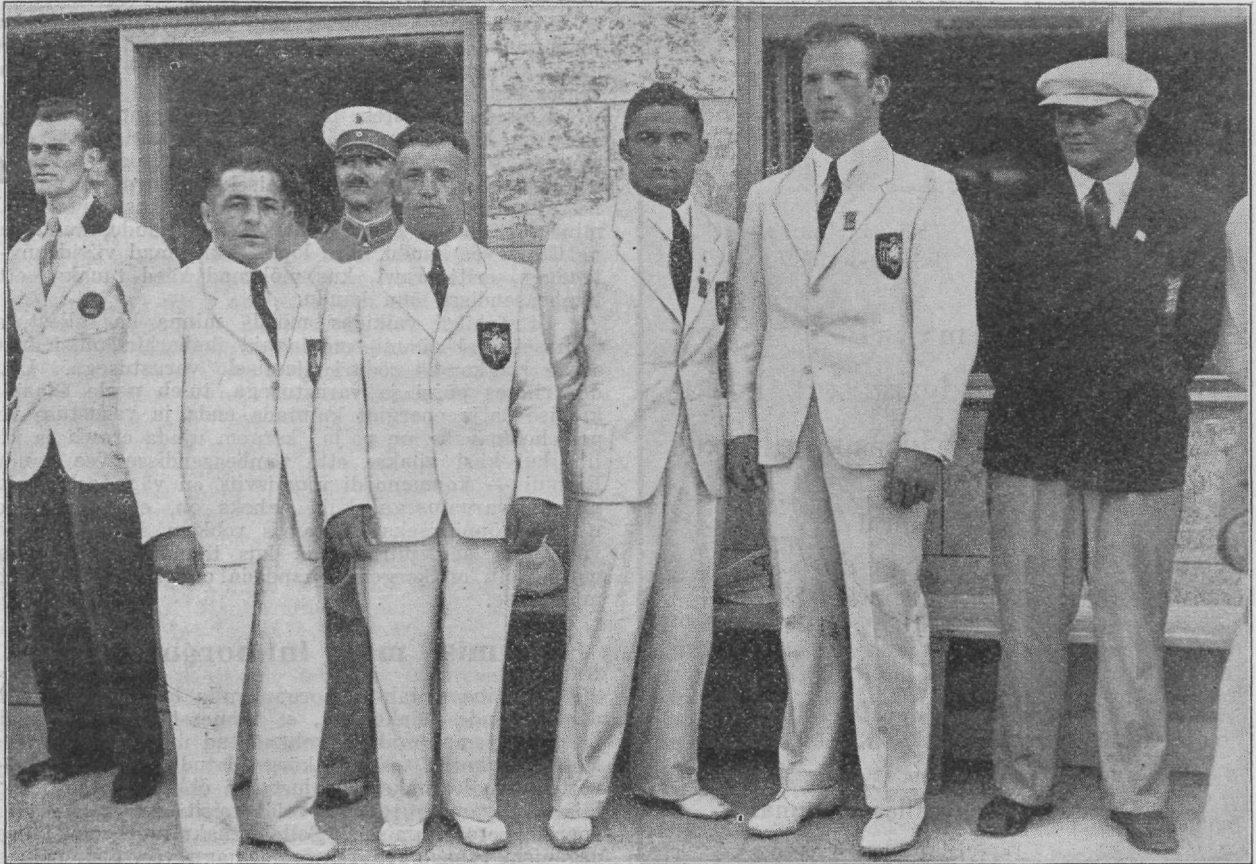
Kirjaplokke

Taskuplokke

Salvrätikuid

Krepp-paberit

Kopeerpaberit.

Varsii mõõdub aasta Berliini olümpiast, millel eeslased saavutasid oma suurimad olümpiavõidud. Ülal pildil meeletuletus Berliinist: K. Palusalu koos Saksa parimate greeka-rooma maadlejatega Berliini olümpiaaadiionil. Palusalust vasakule seisavad K. Hornfischer, L. Schweickert j. t.

kui lahendatakse hingamise küsimus, ilma et vajutakse alla.

Oleks asjata arvamine, et „vajujad“ ei suuda ujumist ära õppida. Vahe võib olla ainult hingamis-harjutus ja uppujate päästmises, mis neil raskemaks osutuvad.

Ujumise tehnika

Inimene, vastandina suuremale hulgale loomadele, sattudes esimest korda sügavasse vette, vajub ja ainult pärast mitmekordseid katseid, instinktiivselt või järeleaimates mõnd looma, leiab liigutusi, millised hoiavad teda vee peal. Pärast kestvaid tähelepanekuid on lõpuks leitud liigutusi, mis võimaldavad ujuda kiirelt, ökonoomselt kulutades oma jõudu. Nii ilmusid näiteks crawl ja trudengi ujumisviisid, mille sünnikohad on Austraalia ja Lõuna-Ameerika merekaaldad ja nendele kuuluvad saared.

Läinud sajandi viimasel poolel üksikud isikud, olles huvitatud võimalikult suurema kiirusega ujumisest, on neid ujumisviise põhjalikult analüüsinud, mille järele lõplikult kujunesid ja üldiselt vastuvõttu leidsid n.-n. „õiged ujumisviisid“. Neid õigeid viise või stiile praegusel ajal loetakse nelja rühma, nimelt:

1) crawl, 2) konna moodi, 3) trudgen ja 4) külili.

Iga eelpool nimetatud rühm omakorda omab vähemaid alajaotusi.

1) Crawlis, jalgade löögi arvu järele nimetakse kas kahelöögiliseks, kolme-, nelja- või isegi viielöögiliseks. Crawlis viisil ujutakse nii rinnuli kui ka selili.

2) Konna moodi ujutakse nii rinnuli kui ka selili. Viimasel ajal katsetatakse ka „liblika“ stiili.

3) Trudgen: a) jalgade töö, nii kui külili ujumisel, käärilöögid. b) jalgade töö, nii kui konna ujumisel.

4) Külili: a) paremal, b) vasakul. Harilik stiil, kus käsi läheb tõmbeasendis vee kaudu, „overarm“, kui käsi läheb tõmbe asendis õhu kaudu.

Teised igasugused: austraalia crawl, hispaania stiil jne. on oma aja üle elanud.

Eelpool toodud viisid on puhastatud igasugustest kõrvalliigutustest, mis võiksid mõjuda takistavalt kiirusele ja mille tulemuseks on, et head ujujad ujuvad 100 m ühe minutiga ja maailma-rekordimehed isegi alla minuti, mis võrduks 6 km tunnis, kiiremalt kui liigub jalakäija. Venelane Romantsenko ujus Kaspia merel 45 km 24 tunniga. Ameeriklanna Ederle ületas Lamanche'i kanaali 35 km 14 tunni 30 min.

Kõik sarnased saavutused olid võimalikud pärast õigete ujumisviiside teadasaamist ja nende täiendamist.

Selle tõendina võivad olla ajaloolised ujumised üle Lamanche'i kanaali. Aastal 1875 inglise kapten Webb ujus esimese julgena üle kanaali. Pärast seda ligi 35 a. katsetati peaaegu iga aasta kanaali ületamisega, kuid ilma tagajärgedeta, kuni 1811. a. Burgeos kordas kapten Webbi saavutust.

Kuid juba 1923. a., millal ujumise tehnika ja treeningu meetodid tegid suuri edusamme, peaaegu igal suvel mitmed ületasid kanaali.

Milles seisab saladus, milles õige ujumisviisi iseärasus?

Ühistegeline kindlustusselts

"TALU"

Juhatus ja peakontor Tallinnas, Estonia pst. 27
Telefonid 459-07 ja 459-09

Toimetab

tule-, elu-, murdvarguste-, kodu-
loomade-, rahe- ja klaasikindlustusi

Peaagentuurid:

Tartu, Võidu 14, tel. 8-05
Valga, Vabaduse 2, tel. 1-15
Võru, Vabaduse 11, " 1-33
Petseri, Võru 3 " 68
Pärnu, Laatsareti 4, " 6-55
Viljandi, Tartu 7, " 3-41
Rakvere, Laada 12, " 1-08
Paide, Tallinna 32, " 74

Esindajad igas vallas ja linnas

Kõigepealt kõik praegusaegsed ujumisviisid nõuavad keha horisontaalset asendit vees. Sellega saavutatakse vee vastusurve vähenemine ja kergendatakse keha libisemist veel.

Õigeis ujumisviisides pinge lihassüsteemile lasub väga tasavägiselt, töötavad nii käed kui jalad, misjuures jalad, omades suurema lihasemassi, harilikult töötavad intensiivsemalt ja täidavad raskema töö kui käed (konna ujumisel, küllili ujumisel). Õigete ujumisviiside juures saavutatakse pinge ja puhke õige vahetõtt töötavatele kehaosadele. Pingutatakse ainult siis, kui see on tõesti tarvilik, näiteks tõmbe juures, ülejäänud ajal, näiteks crawlil tõmbe lõpul, lihasd puhkavad.

Õige ujumise juures suurt osa mängib hingamine. Hingamine — see on alus õigele ujumisele. Hingamine toimub rütmiliselt läbi suu sisse ja läbi nina välja.

Kõik liigutused ujumisel on arvestatud maksimaalse efekti saavutamiseks. Takistavad, kahjulikud liigutused, nagu jalgade laiade ajamine konna viisi või külliliviisi juures tuleks sooritada aeglaselt, kuna kasulikud liigutused sooritatakse kiiremalt, kuid mitte järsku. Ja see kiirus ikka kasvab lõpuks, millele järgneb liiglemine (konna viisi ja küllili).

Väga tähtsaks tunnuseks õigeis ujumisviisides on ka side järgnevate liigutustega. Ujuja peab liikuma edasi mitte tõugates vaid päris ühtlaselt. See ei ole maksev mitte ainult crawlil, vaid ka teiste ujumisviiside kohta.

Liikumise produktiivsuse hinnanguks ujumisel tuleb suuremalt osalt läheneda kahe füüsika seaduse, archimedese seaduse (keha kaotab vees osa omast kaalust, mis võrdub keha poolt välja surutud vee kaalule) ja vastusurve seaduse, mis ütleb, et vesi osutab vastusurvet temas liikuvatele kehadele ja mida kiirem liikuvus, seda suurem vastusurve.

Seega kerkitab esile küsimus: kas on kasulikum te-

ha liigutust vees (näiteks käte ette-viimine tõmbeks) ja võita vee takistus, või viia õhu kaudu, milline toimimine archimedese seaduse järele vajutab keha alla,, tahtes seda uputada.

Kõikidest õigetest ujumisviisidest ainult konna ja osalt ka küllili-ujumisel on tarvilik alatine käte ette-toomine tõmbeasendisse ja need ujumise viisid on aeglasemad viisid edasilikumiseks. Kiiruselt järgmine ujumiseviis on küllili „overarm“, kusjuures pealmine käsi läheb tõmbeasendisse õhu kaudu, kuna teine läheb vee kaudu. Ja, lõpuks, kiiremad viisid on — trudgen, eriti crawl, kus mõlemad käed tuuakse ette tõmbeasendisse õhu kaudu.

Ei tohiks vaikides mööda minna ka sellest, et viimasel ajal sünnib mõningaid ümberhindamisi kaitseväge ringkonnis sõduri ujumisel varustusega. Uju-des riietes püssi ja varustusega, tuleb peale edasilikumise palju energiat kulutada enda ja varustuse vee peal hoidmiseks, on palju kergem ujuda crawlil ja küllili, kui käsi viiakse ette tõmbeasendisse vee kaudu. Rinnuli — konna moodi ujumisviis on väga sobiv ujumisviis varustusega, kuid paheks on, et konna moodi ujumise õppimiseks on tarvis rohkem aega. Kaitseväs, kus aeg piiratud ja kus toimub ujumisõpetus massiliselt, on kergem omandada crawlil ja küllili ujumise viise.

Ujumise mõju inimorganismile

Ujumine esitab inimorganismile omapäraseid nõudeid, väljudes olukorrast, et inimesel tuleb sooritada liikuvust temale vähem kohandatud ümbruses — vees. Vesi omakorda esitab kõrgendatud nõudeid nahale, võttes temalt rohkem soojust kui õhk seda teeb. Ujumisel hingamine toimub veidi teisiti kui mõne teise spordiala sooritamisel. Selle kehakultuuri ala juures organism tunneb rea faktoreid, nagu vee, õhu, päikese ja liigutuste õige mitmekülgset mõju, mis tagab organismile paremat arenemist ja karastamist.

Vee mõju on mitmekesine

1) Vesi mõjub puht mehaaniliselt, hügieeniliselt, puhastades naha mustusest, s. o. higist ja tolmust, ning sellega hoiab naha korras.

2) Vee temperatuuri mõju: iga temperatuur mõjub isemoodi, ainult 34°—36° C vesi ei tekita organismile mingit erilist mõju ei külma ega soojust tundmise mõttes. Madala temperatuuriga vesi kutsub välja inimesele sügavatempolise sissehingamise. Jälgi-ge seda, kui laskute külma vette. Seda asjaolu kasutatakse minestuse puhul, pisardades õnnetat külma veega selteks, et sügava hingamisega kiireneks vereringe ja selle abil peaaegu varustuks verega, et tuua inimest normaali-olekusse.

Kolme isiku juures, kes asusid liikumata vees, nähti hingamise sügavuse tõusu. Enne vette laskumist ühel isikul hingamise sügavus võrdus 415 sm³, teisel 505 sm³, kolmandal 750 sm³; olles 3 min. 24°—25° C vees, esimesel hingamise sügavus tõusis 1030 sm³, teisel 870 sm³, kolmandal 1120 sm³.

Vesi, kui hea soojuse-juht, võtab inimkeha pinnalt soojuse palju kiiremini kui õhk, mis ümbritseb inimest. Prantsuse teadlase J. Lefevre'i andmeil, 12° C vees ujudes 4 min. keha kaotab ligi 100 kalorit soojust, s. t. sama palju, kui viibimine õhus terve tunni. (1 kalori võrdub soojuse hulga, mida vajatakse 1 liitri vee soojendamiseks 1°-ni C.)

Mitmesuguse temperatuuri juures sünnib mitmesugune kehasoojuse ja kehakaalu kaotamine. Kämpi andmetel, kes on oma tähelepanekute järele koostanud tabeli, on 17°—18°-lises R vee temperatuuri juures kõige väiksem kehakaalu ja -soojuse kaotus. Ka on tähele pandud, et ujumisel külmas vees kehatemperatuur on kõrgem, kui ujudes soojas 28° C-lises vees.

3) Vesi mõjustab verd moodustavat süsteemi, tõstes hämogloobiini sisaldavust, punaste vereliblede hulka ja vähendades valgete libleda hulka.

4) Vesi mõjub rõhuvalt inimorganismi jõule, mis mõjustab südame ja kopsude tegevust, tõstes nende töö intensiivsust. Antropomeetriliste mõõtmiste tulemusena võime ütelda, et rinnakorvi pindala võrdub 625—1000 sm²-le. Iga sm² rinnakorvi pindalast kannab vette laskunud inimesel 12,5 gr vee survet ja kogu rinnakorv seega kannab 12,5 × 625(1000) = 8 või 12 kg survet. Igal sissehingamisel rinnakorvi pindala suureneb, samuti suureneb ka vee surve rinnakorvile. Sellepärast on päris arusaadav, et ujumisel ja hüpetel vette on hingamine raskendatud. Et hingamine toimiks õieti, tuleb hingamist korraldavatel lihastel töötada tugevamini. Seega ujumine pakub tõhusat võimalust hingamist korraldavate lihaste harjutamiseks.

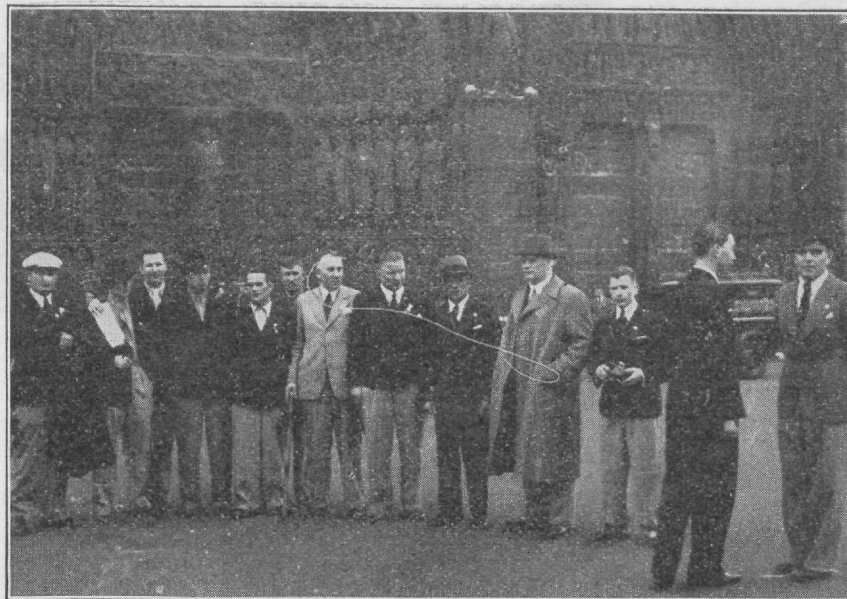
5) Vesi, eriti aga madala temperatuuri puhul, kutsub esile naha veresoonestiku äkilise kokkutõmbumise, mille tagajärjel nahk muutub kahvatuks ja külmaks, kuid samal ajal toimub siseorganide ülekuhlastamine verrega. Veri, tungides sügavusse, ei jahtu nii kiiresti, seepärast vette minnes keha temperatuur ei lange. Juba mõne minuti pärast sünnib naha veresoonestiku laienemine. Veri tungib sisemisist orgaanest välisveresoonestikku. Nahk muutub punaseks ja inimest valdab mõnus soe tunne. See reaktsioon on kaitsevaks reaktsiooniks esialgse külma mõjule ja oleneb naha sees olevate erude tööst ja tegevusest kui ka veresoonte reguleerivast keskkohast meie piklikus ajus. Vette minnes kümme vesi ärritab alguses sümpaatlikke närve, mis tõmbavad veresooned kehapiinnale kokku, kuna mõne minuti järele avaldub see mõju parasümpaatlikkudele närvidele, ja veresooned laienevad. Siinjuures suureneb ka südame töö. Et võtta pindmiste veresoonte kitsenemise tõttu vereringes tekkinud takistusi, süda hakkab kiiremini töötama ja saadab suurema vererõhuga kudedesse ja elunditesse enam verd. Hellitatud keha puhul, või verevaestel ja teistel, kellel veresoonte kokkutõmbumisele ei järgne veresoonte laienemine kehapiinal, või see toimub loult, veresooned jäävad kokkutõmbunuks, tekib n-n. kananahk ja keha hakkab värisema. See juhtub naha suure soojuse kaotamise tõttu. Naha tundlikud närvid paraliseeruvad, soonestiku seinad langevad ja ilanahk muutub sinakaks vere äravoolu tõttu. Edaspidine viibimine külmas vees võib viia südame tegevuse nõrgenemiseni. Sellest järgneb rida tervishoidlike seadusi ujumise kohta.

1. Ujumise kestvus sõltub naha reaktsioonist. Väsimus ja värisemine on veest lahkumise märgiks.
2. Enne ujumist tuleks võimlemisharjutustega keha soojendada, et sellega laieneks soonestik, kuid kõrgendatud südame tegevusega ujuma minna ei tohi.
3. Hoiduge ujumast kohe pärast söömist.
4. Veest välja tulles tuleks teha jooksu ja keha intensiivseid harjutusi või keha rätikuga hõõruda ja seejärele soojalt rõivastuda, et külmetusest hoiduda.

Ujumise mõju vereringele

Horizontaalne keha-asend ujumise juures ühes küljest vabastab südame verepumpamise tööst üles, teisest küljest vesi, avaldades survet keha pinnale 12,5 gr survega iga sm²-le võimaldab parema vere ärarajooksu naha veenidest, samal ajal kutsub esile raskendatud sissehingamise, mis mõjustab südame tegevust.

Liljenstrandi ja Lundgardi uurimused verehulka kohta, mille süda lööb välja 1 min. jooksul (minutiline maht) näitavad, et uuritavate meeste juures ta vaheldus 8,6-st kuni 21,6 liitri min. 5-e liitri

Eesti maadlusmeeskond euroopavõistlustel Pariisis Notre Dame peakatedraali ees. Fofole on sahtunud juuksekarv, mis „ühendab“ raskejõuslikuliidu esimeest O. Kõstrii, treenerit N. Kursmani ning maadlejaid H. Kaaremäge ja K. Palusalu

V. Raudsepa foto

asemel rahulikus olukorras, naistel 11,4—15,7 liitri 3,9 liitri asemel rahulikus olekus.

Võib arvata, et ujudes maksimaalse pingutusega, verehulk, mida süda välja lööb, võib tõusta 24—25 liitri min. jooksul.

Kui sellele juure lisada, et isiku vererõhk (surve) ujumisel on kõrgem kui teiste spordialade juures, siis need muudatused südame töös, milliseid on märgata ujujail, on seletatavad südame töö raskendusega. Loomulikult, selle töö tagajärjel südame mõõdud suurenevad.

Deutsch ja Kauf oma uurimistöös ujujate südame mõõtmiseks leidsid, et südame mõõtude suuruse järele ujujad on neljandal kohal suusatajate, sõudjate, jalgratturite järel. Herksheimer, kes uuris ujujaid Amsterdami olümpiamängudel 1928. a., väidab sama.

Suurenenud südame mõõdud suurenenud lihaste töö juures iseenesest veel ei ütle midagi. Südame mõõdud, nagu seda Rautman oma 1800 isiku uurimisel leidis, olenevat isiku kasvust, kaalust, rinna ümbermõõdust, misjuures lihaste tegevus harilikult viib mõnesugusele südame mõõtude suurenemisele.

Kasvult ujujad Amsterdami olümpiamängudel olid kolmandal kohal, kaalult esimesel, rinnaümbermõõdult samuti I-sel kohal. Kui arvestada välja Rautmani järele, milliseid mõõte peaks omama ujuja süda rippuvuses kehapiikkusest, kaalust ja rinnakorvi ümbermõõdust, siis need osutuvad vähimaks võrreldes nende isikute südamega, kes tegelevad teiste spordialadega.

Ujumisel ja pärast ujumist pulss ja vererõhk teevad läbi mitmesuguseid võnkeid, mis oleneb ujuvast distantsist ja kiirusest selle distantsi sooritamisel. Pulsi keskmine löökide arv minutis peale mitmesuguste distantside ujumist võngub 90—120 löögini.

Katsed sel alal on näidanud, et pulss pärast 400 m distantsi ujumist suureneb 8 löögi võrra, aeglaselt (75 minuti jooksul) endise arvu juure tagasi tules. Pärast 3000 m ujumist pulss esimesel 10 min. ületab esiaegse

löökide arvu 9 löögiga, aeglaselt (veel aeglasemalt kui 400 m järele) endise arvu juure tulles.

Mis puutub vererõhu võnkumisse pärast 400 m ujumist, siis on esimesel 10 minutil leitud, et maksimaalne rõhk on suurenenud, minimaalne vähenenud, järelikult on pulsi rõhk suurenenud, kuid juba 45–75 min. pärast ujumise lõpetamist maksimaalne rõhk on alla läinud, minimaalne rõhk on tõusnud, pulsi rõhk vähenenud.

Kõik need muutused vereringe süsteemis kinnitavad, et ujumise-sportis südamel tuleb õige tugevasti töötada, mis paneb arste ja treenereid hooliga treeneritavaid valvama, et ei kaoks organismi füsioloogiline tasakaal.

Mõõtmised, mis toime pandud Eesti ujujate juures

	Vanus	Pikkus	Raskus	Käte ulatus	Spiromeeter
Eduard Rannik	26	173	67	182	5,5
Harry Liiberg	19	173	56	178	4,3
Artur Pärt	22	182	83	196	6,5
Harry Tibar	17	171	68	183	5,7
John Liiberg	24	172	62	184	4,3
Friedel Raudsepp	26	178	67,9	184	5,4
Emil Bruman	20	178	66	189	5,1
Osvald Põzold	19	170	62	182	4,7
Anatoly Havist	23	178	75	187	5,0
Evald Järv	18	165	61		5,0
Egon Roolaid	18	177	75	189	5,1
Alfred Hein	17	175	63	178	5,2
Artur Pihlak	35	175	67	180	5,2
Anton Tamman	33	182	76,7	186	6,5
Hugo Oruste	24	180	76		5,0
Alfred Ventsel	22	174	70,3	187	5,2
Artur Maasikas	17	176	84,5	194	6,4
Imar Saaberg	18	171,5	64	181	5,2
Hugo Pärt	25	184	80	198	5,4
Ervin Pusta				196	5,2
Keskmine	22,26	175,4	69,7	186,3	5,29

Ujumine ja hingamine

Kes oskab hingata vees — see oskab ka ujuda, nii on lühike kokkuvõtte hingamise tähtsusest ujumisel. Hingamine läbi nina on ujumisel raskendatud ninasõõrmete kokkulanguse tõttu. Suu kaudu hingamine pole aga sugugi kahjulik ujumisel, nii nagu mõne teise spordiala juures, miline läbi viiakse tolmuses või külmas õhus. Näiteks suusatamisel, millel suu kaudu hingamine võib lõppeda kurgu ja kopsude külmetamisega. Hingamine läbi suu toimub ka puhtpraktilistel kaalutlustel: hingates läbi nina, vesi võib sattuda õhu teedele, mis raskendab hingamist ja segab ujumise kiirust.

Hingamisel läbi suu vesi, mis satub ühes õhuga suhu, sülitatakse välja ühes väljahingamisega. Rinnakorvi asend vee all raskendab sissehingamist, kergendab aga väljahingamist.

Nüümoodi lihased, millised suurendavad rinnakorvi sissehingamisel, töötavad vee ja õhu surve vastutöötamisel mis viib neid paremale arenemisele. Teisest küljest on lihaste kõrgendatud tegevuse resultaadiks, et veres suureneb piimahappe hulk. Viimase hulgaline kogumine verre kutsub esile hingamist juhtiva keskuse ärrituse, mis omakord viib hingamise kiirenemisele. Sellepärast ujumisel nii pikka kui lühikest distantsi tuleb arvestada lihaste töö ja hingamise keskuse vastastikust vahekorda. Lühidistantsidel sagedane ja sügav hingamine kunj ujumise alguseni võib vähenendada süsihappugaasi kopsudes ja suurendada hapniku tagavara.

Ujumisel suurema distantsi kui 50 m peale hingamisel tuleb üle saada n.-n. „surnud punktist“. See nähe seisab selles, et ujuja tunneb hingematmist, mille kutsus esile lihastes kogunenud piimahappe hulk ja seoses sellega süsihappugaasi tekkimine. Sellest saame üle kui muudame hingamise sagedust. Kui ujuja algab võistlust ühtlase rahuliku tempoga, siis ta võib säilitada jõudu ja sellega hoiduda süsihappugaasi tekkimisest; kiirendatud pinnapealne hingamine takistab „surnud punktist“ ülesaamist. Nii mitmest spordialast ujumine on esikohal (välja arvatud jooks) sissehingatava õhu mahu suhtes. Teadlased on leidnud, et ujujail see hulk võrdub 54—64 liitrile minutis, jooksjail aga 70—100 l.

Mis puutub kopsude mahusse ujujate juures, siis Kohlrusch 1922. a. Saksamaal katsetades 500 sportlasega, leidis ujujail kõige suurema kopsude mahu, mis oli suurem kui jooksjail, maadlejail või jalgpallimängijail. Keskmiselt võrdus 4540 sm³.

Sama teadlase uurimuse järgi 1928. a. Amsterdamis olümpiamängudel ujujad jäid II-sele kohale kopsu mahu suuruse poolest 5200 sm³-ga. I-sele kohale tulid heitjad 5700 sm³-ga. Muidugi ei tohi unustada, et pikuse, kaalu ja rinnaümbermõõdu järele on ujujad esirinnas.

Väga huvitavaks momendiks õpetajale-treenerile on kopsu mahu jälgimine ujujate treenimise juures spiromeetriga. Kopsude maht pärast ujumist harilikult suureneb. Mahu vähenemine aga näitab ületreeningu tundemärke ja treener peab seda arvestama.

Seoses suure kopsude mahuga on ka suur vahe rinnakorvi ümbermõõdus sisse- ja väljahingamise vahel. Kuulsal Rademacheril see võrdus 16 sm, teistel aga 10—13,5 sm.

Absoluutsed rinnakorvi ümbermõõdud ujujail tõusevad Herksheimeri andmeil kuni 101,8 sm. Kohlruschil andmeil 97 sm ujujail ja 101,7 sm veepallimängijail. (Järgneb.)

A. AMAN

Pleki- ja vasesepa töököda

Plekkkatuste katmine ja parandus. Korsina tuulekaitse kapid. Plekkahjude valmistamine. Lõasugused pleki- ja vasesepatööd.

Tallinn, Rüütli t. 4, tel. 430-19

VEERANDAASTA RAPORT

Ligemale kolmkümmend lehekülge tihedat masin- kirja on spordiinspektor A. Kolmpere poolt antud E. Spordilehele kasutada materjalidena ja aru- annetena tegevuse kohta, mida keskliidu noortejuht ja erialade õpetajad on avaldanud käesoleva aasta teise veerandaasta vältel. (Esimese veerandaasta kohta ilmus ülevaade E. Spordilehe k. a. aprillikuu numbris). Üldise hinnanguna tehtud töö kohta võib märkida, et see on muutunud intensiivsemaks. Ülesanded on suu- renenud ja peaaegu kõigil spordiõpetajail on tulnud pingutada varemast suuremal määral.

Kui nüüd asuda üksikute raportite vaatlemisele, siis eeskätt tuleb peatuda SKN spordijuhtide kursus- tel, mis peeti 13.—21. juunini Võrus.

Võru kursused osutusid keskliidul esimeseks kat- seks korraldada need nii suures ulatuses ja nii suu- rele massile. Varem, ringkondades korraldatud kur- sused olid annud häid tulemusi ja tulusaid kogemusi ja peale selle oli üle maa loodud SKN noorte spordijuhtide võrk organisatsioonide ja koolide juure. See as- jaolu andiski kursuse korraldajatele julgust asuda suu- rema väljaõppe ürituse läbiviimisele.

Lektoriteks olid kõik Eesti Spordi Keskliidu eri- alade õpetajad, välja arvatud võimlemise alal. Neid abistasid maakondade instruktorid ja osalt ka SKN ringkondade nõunikud. See asjaolu võimaldas suure kursuslaste massi jagamist õppetegevusel vähematesse rühmitustesse. Õppevahendeid hangiti Võrru kokku kaitseliidu malevatelt jne. Ruumide suhtes tuli lah- kelt vastu Võru kaitseväge, andes kursusele ulualust ja toitu oma kasarmuis. Üldise peab siinkohal alla kriipsutama kaitseväge staabi ja väeosade head suh- tumist SKN üritustesse.

Kogu kursus oli jaotatud kompaniidesse ja pai- gutatud maakondade järele võimalikult eriruumidesse. Väljaõppele tuleva suure massi tõttu tekkis kursuse juhatajale esialgu raskusi. Kuid olukord muutus iga päevaga. Ühised selgituskosolekud, lektorite innu- kas suhtumine asjasse ja meeleolurikas ning mehine laul ühendas mehed ühiseks pereks, mis pani unustama raskused.

Säärase massi käsitlemist võimaldas eeskujuline distsipliin ja meeste sisemine veene oma töö tähtsus- est. Kogu kursuse kestel ei tulnud esile nimetamis- väärt eksimusi korra suhtes.

Väikesele Võrule osutus SKN kursus otse suursünd- museks. Teadagi, kui 300-meheline, päikesest põ- lenud sportlaspere marsib võimsa rivilzulu helidel läbi vaiksete Võru tänavate! Ilusamaks momendiks nii kursuslastele kui ka Võrule oli 20. juuni demonst- ratsioon-spordipidustusel, millest võttis osa kursus kogu koosseisus. Demonstratsiooni kavast oli: võimlemine, kergejõustik, pokk, maadlus, ujumine, köievedu ja lau- lu ettekanne.

Väga armsaks külaliskõltsiks kursusele oli Soome esindajate osavõtt. Soome esindajad, poiste spordi- liidu abiesimees A. Tynnel ja Osola, olid tööpoos-

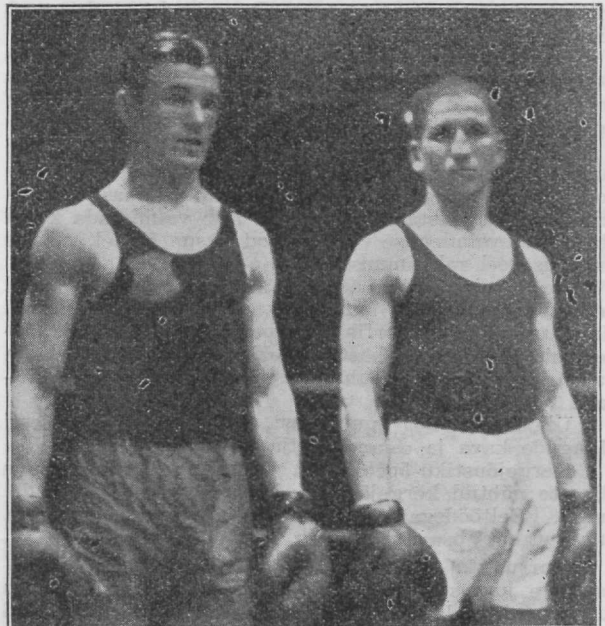
lest parimaks eeskujuks, kui isikud, kelle näol võib SKN ja Soome poiste spordiliit sammuda käsikäes ühist teed ja leida ühist keelt kahe vennasrahva noorte spordiliikumise edaspidiseks koostöök.

Võrumaa spordiliit eesotsas kol. J. Tuulingu- ga tegi kõik kursuste heaks kordaminekuks, näidates üles sooja külalislahkust. Et vähegi seda tasuda ja Võru spordiliikumist abistada, andis kursus demon- stratsiooni sissetuleku 130 krooni ulatuses Võrumaa spordiliidu käsutusse.

Kursust külastas haridusministeeriumi noorteju- hataja kol. J. Vedderind, missugune asjaolu andis kursustest osavõtjatele kindla usu haridusministeeriu- mi heatahtlikust suhtumisest ülemaaliselt noorte spor- diliikumisse.

Võru kursused olid spordiinspektori, SKN noorte- juhi ning erialade õpetajate ja maakonna-instruktorite aparatuuri ühiseks suureks tööks. Kui järgnevalt võt- ta vaatluse alla iga spordiõpetaja tegevus kolme kuu vältel, siis peatume kõigepealt SKN noortejuhi G. Kalkuni aruandel.

Pärast üleriiklikku SKN noortejuhtide päeva ja SKN nõukogu koosolekut asus SKN juhatus nendel vastuvõetud mõtete läbiviimisele. Esimeseks sam- muks oli poiste spordimärgi propagandanädala kor-

Meie parim poksiija N. Stepulov koos oma Milaano-rivaali sakslase Nürnbergiga.

raldamine 23.—30. maini. Poiste spordimärgi-määrused trükiti ja saadeti laiali ühes propaganda-materjaliga tuhandetes eksemplarides. Vaatamata mõtte uudsusel ja halvale ajale (eksamid koolides) andis spordimärgi-propagandanädal rahuldavaid tulemusi. Kõikidest kohtadest ei ole andmed veel tulnud kokku, kuid saabunud andmete põhjal on poisid sooritanud märke järgmiselt: 1. järk — 395, 2. järk — 950 ja 3. järk — 908, kokku seega 2253. SKN juhatus oli küll teadlik halvast ajast, kuid paratamatult pidi „jää purustamisega“ algust tegema ja sellest seisukohast väljudes on nädal oma ostarbe täielikult saavutanud. Järgmine nädal, mis korraldatakse septembri esimesel nädalal, tohiks osutada juba tulemusrikkamaks.

Enne spordimärgi propagandanädalat tuli noortehuil veel isiklikult sõita läbi kõik SKN ringkonnad, et ühtlasi selgitada järgmise suurema ürituse vajadust, milleks oli SKN noorte spordijuhtide kursus Võrus 13.—21. juunini. Ülesandmise kursustele oli 350, neist ilmusid tegelikult 292. Kursuslaste koosseis oli väga mitmekesine nii vanuselt kui ka hariduselt. Haridusministeeriumi kaasabil oli kooliõpetajate % täpselt 50 (146 õpetajat).

1. juulist sõitis G. Kalkun keskliidu juhatuse loal Prantsusmaale, kus ta endatäiendamise otstarbel viibib kuni augustikuu lõpuni, andes seni oma ülesanded üle spordiinspektor A. Kolmperele.

Kui nüüd tulla võimlemise eriopetaja E. Idla tegevuse juure, siis temal kulub aprillikuu täieliselt esimeste rühmvõimlemise esivõistluste ettevalmistuseks, mille juures peatöödena tuli teostada järgmised ülesanded: 1) võistlusmäärustiku väljatöötamine; 2) kohunikude ettevalmistamine; 3) instrueerimistööde juhtimine; 4) kohapealsed ettevalmistustööd võistluse läbiviimiseks.

Esimesed rühmvõimlemise esivõistlused toimusid 1. ja 2. mail 1937. a. Kokku oli võistlustis osavõtjaid 21 organisatsioonil 187-e võistlejaga. Võistlused, kui esimene sellesarnane katse, õnnestusid hästi ja õpetuslikud tulemused olid väga rikkalikud.

Rööbiti esivõistlustega korraldati üleriiklik võimlemise juhtide kogunemine, et võimaldada juhtidele õpinguid ja omandada kogemusi rühmvõimlemise võistluste alal.

Võistluste lõpul korraldatud demonstratsioonil anti Eesti Võimlejate Liidu poolt juhtidele üle nooremajuhhi ja juhi kandidaadi diplomeid.

Mailkuul pärast võistlusti tuli jätkata kontaktis Eesti võimlejate liiduga võimlemise ala harrastust organisatsioonides ja ühenduses sellega sooritada ka tarvilisi ettevalmistustööd.

Rööbiti jooksvate töödega organiseerimise alal, tuli mailkuu tervikuna pühendada Eesti Võimlejate Liidu poolt Hamburgi pidustustele saadetud rühma ettevalmistuseks. Nimetatud rühm tuli ette valmistada kahel alal, s. o. võimlemise ja rahvatantsu aladel, millele lisandus veel rahvamuusika.

Eesti esindusrühm sõitis Tallinnast välja 8. juunil ja saabus tagasi 25. juunil k. a. Rühma esinemised Hamburgis, Düsseldorfis, Wuppertalis ja Berliinis õnnestusid üle ootuste hästi. Kokku esineti 18 korda ja Saksa ajakirjandus suhtus esinemistesse väga kiitvalt.

Ülejäänud aeg juunikuust kulus peamiselt Eesti Mängude kava ja eelarve väljatöötamiseks.

Kergejõustiku-õpetaja E. Tamme tegevuskavas oli ette nähtud kergejõustiku-juhtide kursused 19.—26. maini. Eeltöödega ja ettevalmistustega võttis enda alla suurem osa aprillikuust.

Kursusteks oli lubatud sõjaväe ühendatud õppeasutuste juures tühjajad lahingkooli-ruumid, kuid järsku tuli korraldus lahingkooli kokkukutsumiseks nimetatud ruumidesse, mille tõttu ruumide kasutamine kursusteks langes ära. Samuti ei saadud ruume ka teistelt väeosadelt. Kuna eelarves ette nähtud summast poleks võimalik olnud kursusi kusagil eraruumides korral-

dada, oldi sunnitud kergejõustiku-juhtide kursused edasi lükkama. Ürituse seekordsest luhtumisest on kahju, sest ta oleks soodustanud kogu kergejõustiku arendamist abitreenerite väljaõpetamise ja ühtlaste kergejõustikualade stiilide kiirema levimise näol.

Suvi-hooaja instrueerimissõite alustas E. Tamm Viljandiga, kust pärit noored kergejõustiklased juba kolmandat aastat harjutavad E. Tamme näpunäidete kohaselt ja ühiseid välitreeninguid algavad õige varakevadel. Treeningtundidest võttis osa 40—50 kergejõustiklast.

Vahepeal viibis E. Tamm nädal aega Keilas ja siis sõitis 24.—30. maini Tartu, õpetades seal individuaalalade stiiliseid ja andes juhtnõore treeninguks. Eriti aga töötas eliitkergejõustiklastega, keda tuli ette valmistada maavõistluseks Soome vastu.

4.—8. juunini viibis E. Tamm uuesti Tartus. Seal oli hakanud maad võtma arvamus, et Tartus on noorte kergejõustiklaste juurekasv jäänud väikeseks, milline olukord võinuks kujuneda saatuslikuks kogu meie kergejõustikule. „Postimehes“ kirjutatud kergejõustiku propaganda-artikkel oli aga häid tulemusi, kuna spordiväljale kogunes rohkesti kergejõustiklasi — mehi, naisi, poisse — arvult 150 ümber.

Harjutustel noorte kergejõustiklaste õpetamisel kasutati Tartu eliitkergejõustiklaste abi, kuna osavõtjad tuli jagada gruppidesse.

Lõpuks sõitis E. Tamm kaasa Kuopiosse Eesti-Soome maavõistlusele.

Poksiõpetaja N. Maatsoo juhatas kuni ärasõiduni Milanosse väljavalitute poksiõpetajate treeningut. Treening ise, niipalju kui seda lubasid kitsad võimalused, viidi läbi intensiivselt. Treeningi 2 ja isegi 3 korda päevas. Kuid siiski peab märkima, et enne suuri võistlusi, nagu seda on euroopavõistlused või olümpiamängud, peaksid poksiõpetajad järelevalve all olema vähemalt 100 päeva järjest, et koos vajalise vastupidavusega saadaks viimistella ka tehnilist lihvi, mille tagajärjel välditakse vigastamise võimalusi.

N. Maatsoo märgib, et meie poksiõpetajad on tehniliselt täiesti võrdsed parimate rahvusvaheliste poksiõpetajatega (löögi jõus ja vastupidavuses isegi ületavad neid), kuid puudus on võistlustemperost. Viimast aga ei saa õppida stopperi järele ega „tagaajamisega“, vaid see peab tulema iseenesest — „eestvedamiselt“, s. t. võistlustel „tempopoksiõpetajatega“. Selleks oleks vaja rohkem võistlusti sakslastega, poolakatega jne.

Kodumaal alustas N. Maatsoo tööd Haapsalus, Paides, Türiil ning Kuressaares. Ülalpooltähenõudatud linnades viibis ta keskliidu poksiõpetajana esmakordselt ja seetõttu tal oli peatülesandeks luua kohatadel poksirakukesi, niihästi poksiõpetajate kui ka selle spordi tõsiseid harrastajaid. See õnnestus: on loodud poksiõpetajakonnad, poksiõpetajakohtunikud ja ka kaader poksiõpetajapioneeride.

Maadlusõpetaja N. Kursman viibis kuni 15. maini Tallinnas, kus tuli rahvusmeeskonda ette valmistada euroopavõistlusteks. Harjutused olid 4 korda nädalas. Peale selle tegutses ta veel Lutheri NMKÜ-s, kus asutati raskejõustiku-osakond. Lutheri NMKÜ-l on korralikud harjutusruumid. Ka harjutusabinõud on head: uus maadlusmatt ja tõstekang. Maadluse vastu tuntakse suurt huvi. N. Kursman oli rahvusmeeskonnaga kaasas ka Pariisis.

12.—22. juunini oli N. Kursman noortejuhtide kursustel lektoriks. Kuna Võru kursustel olid enamuses kooliõpetajad, kes sageli suhtunud külmalt, isegi mahategivald maadlusesse, siis tuli seal eriti veenvalt maadluse hüvesid selgitada.

Võru kursustel võttis N. Kursman läbi:

- 1) maadlusajalugu: a) ürgaeg, b) vanaaeg, c) keskaeg, d) uusaeg. ühes eesti maadlusarenguga.
- 2) Maadluse tähtsus kehakultuuri-haruna.
- 3) Maadluse tähtsus tegelikus elus.

4) Maadlejaks saamine: a) eeldused, keheline sobivus; b) vaimlised omadused.

5) Ettevalmistus: a) noompõlves mängud, tervishoid, eeskujud; b) täiskasvanuile — võimlemine, kodus ja seltsis, maadlusharjutused kodus. Maadlusvõtete õppimine.

6) Võistlusalad: a) eelharjutuste tähtsus; b) tree- ning; c) võistlustehnika; d) võistluspühholoogia. Kaotama õppimine. Võidu mõju.

7) Harjutuskava: a) noortele; b) algajatele; c) võistlejatele.

8) Võimalikud vigastused ja nendest hoidumine.

9) Maailma maadlusviisid: a) rahvuslikud; b) rahvusvahelised.

10) Kümme käsku maadlejatele.

11) Kuidas valmistada maadlusmatt jne.

12) Maadlusruumid, duš ja pesemine.

Tösteopetaja A. Mäll oli tegevuses suviste töste- harjutuste juhtimisega tösteala üldtaseme tõstmiseks suuremates töstkeskustes, millistes töstesport algast- mest nüüd välja jõudnud.

Rööbiti nooremate töstjate õpetamisega on teos- tunud ettevalmistus üleriiklikus ulatuses Eesti-Rootsi töstemaavõistluse ja maailma-esivõistluse meeskonna töstjatega. Väljaspool Tallinna on A. Mäll töötanud 25-e päeva kestel 9-as suuremas töstesporti-keskuses järgmiselt:

1. 4. aprillil: Tartus (maakonna esivõistlustel).

2. 28. aprillist — 1. maini: Tartus.

3. 2. maist — 4. maini: Tartumaal — Rõngus.

4. 5. maist — 8. maini: Tartumaal — Arul.

5. 29. maist — 30. maini: Tartus.

6. 31. maist — 1. juunini: Valgas.

7. 1. juunist — 2. juunini: Valgamaal — Pukas.

8. 13. „ — 17. „ Pärnus.

9. 18. „ — 21. „ Võrus SKN (spordijuh- tide kursusel).

Neis keskustes on töö piirdunud vanemate, juba edasijõudnud töstjate töstetehnilises viimistlemises ja informatsiooni andmises tösteharjutuste sooritamiseks suvel.

Ei ole üleliigne siinkohal märkida, et Tartu linn ühes Tartu maakonnaga omab 18 korralikku töste- kangi, mis teeb välja 50% üle riigi olemasolevatest töstekangide arvust. Paremuselt Tartumaa järele maakondadest on töstjate arvulise hulga ja töste üld- taseme poolest Pärnu ja Valga maakonnad, kuna üle- jäänud maakonnad praegu püsivad täiesti söödis — puuduliku organiseerimise ja propaganda puudusel.

Veel peab märkima, et on ette tulnud nurisemisi töstjate liig lühikese kohapeal viibimise pärast.

1. jaanuarist kuni 1. juulini üldkokkuvõttes on meie töstjate üldarv, tehnilised tagajärjed ja üldine töstetase tunduvalt tõusnud, võrreldes eelmiste aastate- ga. Piltlikult näitavad seda korrespondents-võistluste tulemused.

Peale väljasõite tegutses A. Mäll Tallinnas V. S. „Spordis“ ja Lutheri NMKÜ-s töstekursuse juhatajana ja õpetajana. V. S. „Spordis“ tösteharjutustundidest osavõtjaid-töstjaid on olnud 20 õpilast ja Lutheri NMKÜ-s 30 õpilast. Kalevis pole suudetud suvise aja tõttu töstealale tähelepanu juhtida (töstekang on ahelatega seina külge lukustatud!), mis igatahes ei mõju soodustavalt tösteala arenemisele nimetatud seltsis.

Jalgpalliõpetaja E. Saar viibis kevade- ja suve- perioodi tegevuskava kohaselt provintsiikeskustes ins- trueerimissõitudel. Pärnus andis ta õpetust mõlemale sealsele seltsile, s. t. Kalevile ja Tervisele koos. Teo- reetilistest tundidest oli osavõtt päris elav — 23—28 mängijat ja mõned seltsitegelased. Ühtlasi sooritati murdmaa-jookse vabasse loodusesse. Pärnu spordiju- hid hoolitsesid oma mängijate kevadise ettevalmistuse eest väga hästi — pärast jooksu oli alati soe saun.

Sindi Kalju omaaegselt päris korralikust jalg- pallimeeskonnast on järele jäänud riismed. Osa män-

gijad on Pärnu seltsidesse üle läinud ja teine osa, vanemad, on loobunud ja praegune meeskond on ju- huslikku laadi. Huvi seal siiski on. Teoreetilisest tunnist võttis osa 24 inimest, kuid murdmaa-jooksust ja platsitreeningust ainult 9—11 mängijat.

Jalgpalliliidu ülesannetel korraldati Narvas Tallinna eeskujul (täielikud) täiendus-kursused te- gev mängijatele ja juhtidele. Kursuse alguseks oli Narva spordiseltside ja kaitseväge poolt üles antud kolmekümne osavõtja ümber. Tegelikult oli osavõt- jaid ainult 10 — Narva Hokiklubist ainult 2, Võit- lejast 7, 1. jalgväe rügemendist 11... Needki kümme kursanti, kellega tööd tuli teha, ei olnud just kõige paremast taigast. Enamikus noored algajad män- gijad, kellest juhte loota on väga varajane. Oli ka nurisemisi, et kursuste tööpäev on liig pikk (kümne päevaga tuli läbi võtta 40 tundi). Praktilistest jalg- pallitundidest võeti veel kuidagi osa, oli aga loeng kas tervishoiust, võimlemisest või jalgpalli määrus- tikust, katsuti end igasuguste vabanduste otsimisega eemale hoida.

Läbirääkimiste järele jalgpalliliiduga ja spordi- inspektoriga otsustati sääraseid kursusi provintsis mitte enam pidada, sest töö meeskondade juures on palju tulusam, kui kursused nii väikese osavõt- jate arvu ja nii halva kvaliteediga.

Tartus oli töö jaotatud seltside vahel nende oma- vahelise kokkuleppe alusel. Harjutused olid peamiselt praktilised, osavõtjate arv kõikus 10—30 vahel. Noorte jalgpallikursust sel ajal korraldada ei saanud, sest see oleks poistel koolitööd seganud just kõige raskemal ajal.

Vahepeal viibis E. Saar Helsingis peetaval Ing- lise-Soome jalgpallimaavõistlusel, et tutvuda inglise mängutehnika ja taktikaga, ja siis sõitis uuesti Pärnu. Treeninguist osavõtt oli seal elav, nii et Pärnu mängijatega päris rahule võib jääda. Ehkki Pärnust on väga palju mängijaid lahkunud, täidab pealekas- vav noorus need augud ja võib olla isegi paremini.

Pärnus alustas E. Saar ka noorte kursusega ka- hes klassis: A klassi poisid, kes on 15, 16, ja 17 a. vanad ja B klassi poisid, kes on 12, 13, ja 14 a. va- nad

Osavõtjaid mõlemas klassis 25—30 poissi. Noore- mad poisid olid väga vastuvõtlikud ja tragid, mida aga ei saanud ütelda vanemate poiste kohta.

Amblas võttis 13 olevat mängijat treeningut väga tõsiselt. Meeskond on väga ebaühtlane, kuid sellest võib siiski asja saada, sest tahet on külluses. Tehnilised olud on Amblas päris rahuldavad.

SKN noorte juhtide kursusel andis E. Saar eraldi mõlema e kursusele kümme tundi jalgpalli, s. t. kokku kakskümmend tundi. Samal ajal olid treeningud õh- tuti Võru Ilmarise meestega. Võrus on hea füüsiline materjal, kuid puudub tahtejõud ja korralik harjuta- mine.

Korvpalliõpetaja H. Niiler valmistab ette rah- vusmeeskonda Kiia-euroopavõistlusteks ja pidas Võru kursustel loenguid spordi-pedagoogikast, andes ühtlasi tunde korv- ja võrkpalli õpetamiseks.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47

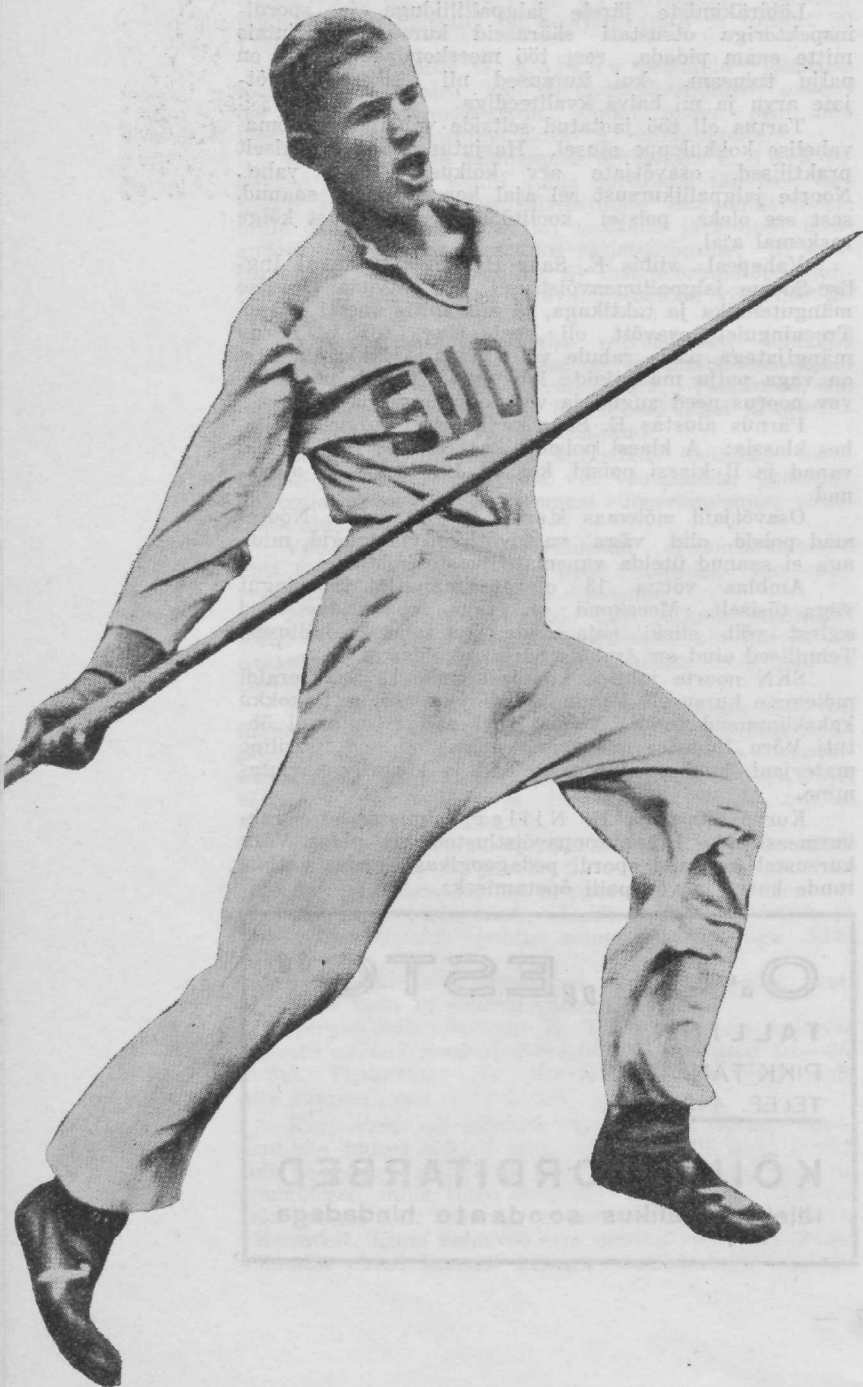
TELEF. 442-22

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega

Tundub, et pärast Eesti-Soome maavõistlust on kergerõustiku tempo meil langenud. Võistlusi on korraldatud võrdlemisi vähe, eriti Tallinnas. Pealinnas ei saa süüd ajada ka mitte staadioni ehitusel oleva tribüüni arvele, sest nii palju, kui meil kergerõustiku võistlustel käib pealtvaatajaid, saab neid suure ülejäägiga mahutada ka praeguses olukorras. Rõhkem tundub, et valitseb mõningal määral loidus, mida osaliselt saab kanda ka kuumadele ilmadele. Juulikuus ei ole kergerõustiklased tavaliselt heas vormis. Viimane hakkab tulema alles augustis.

Rahvusvahelisi võistlusi pole tänava Tallinnas rohkem korraldatud kui ÜENÜTO omad, mis olid klubimatsiks IK 32-ga. Neil võistlustel startis ka 5000 m olümpiavõitja Gunnar Höckert, kes aga ei olnud veel vormis ja leppis meiegi oludes keskpäraste aegade. Ka rahvast oli võistlustel vähe. Loodame, et vahest augustis saadakse nii kaugele, et korraldatakse vähemalt ühed suurejoonelised rahvusvahelised kergerõustikuvõistlused soomlaste ja, kui on võimalik, ka roots-

Hinnangut väljalt j

A. A.

laste osavõtul. Neid võiksid korraldada Kalev, ASK ja ÜENÜTO ühiselt.

Vaatamata võistluste vähesusele kodumaal on meie tipp-sportlased siiski suutnud näidata päris häid tagajärgi. Seejuures võib kuu suurimaks üllatuseks nimetada seda, et G. Sule viskas Tartus oda teist korda elus üle 70 m — 70.28. See tähendab, et Sule pole veel oma mantlit üle annud. Odaviskajad suudavad heas vormis olla võrdlemisi vanas eas. G. Sule pole aga kuigi vana, vaid alles oma parimates sportimisaastates. Eestis tänava kaks meest oda üle 70 m, — see on vägagi märkimisväärne. Peale Soome on spordialaloos sellega suutnud uhkustada ainult Saksa, Rootsi ja Poola.

Peale G. Sule on teised eliidimehed tänavused rekordid püstitanud peamiselt välismaal. Nii näiteks E. Äärma, kes Soomes võisteldes sai hakkama teivashüppes uue Eesti rekordiga — 3.92. Nelja meetri piir läheneb sentimeetrite kaupa. Kas Äärma saab selle piiri tänava kätte?

A. Kuuse on tänava varsti tosin korda ületanud kõrgushüppes 1.90, uue tänavuse rekordina püstitades Soomes 1.92. Kuu lõpul sõidab ta koos ühe või rohkemal arvul kaaslastega Londoni. Rõhkem veel kui Kuusele peaks Londoni sõit tõukeks olema ka R. Toomsalule, kellel kõige rohkem põhjust kurta konkurentide puuduse üle. Londoni sõit veel ei enusta, et Toomsalu Londonis tingimata püstitaks mõne uue rekordi. Kuid küllap ta toob kaasa kogemusi. Tundub, et R. Toomsalu on praegu oma elu parimas vormis. Üheks tõenduseks selle kohta tahab olla, et ta püstitas kaugushüppes uue isikliku rekordi — 7.37. Rõhkem sellest on hüpanud ainult üks eestlane — N. Küttis, kuna E. Tam m on sama Toomsalu marki ennem korranud — läinud aastal.

F. Issak on pärast maavõistlust veel paaril korral Soomes võistelnud, näidates häid tehnilisi tulemusi. Ta on tänava juba viiel võistlusel visanud oda üle 65 m, misjuures numbrid on olnud järgmised: 70.48—68.66—67.13—66.52—65.71. Tahab olla väga usutav, et Issak vähemalt veel üks kord sel hooajal rikub 70 m piiri. Võib-olla koguni Berliinis, kuhu ta võistlema sõidab eeloleval kuuvahetusel.

A. Kreek jõudis selle kuu vältel veel 4 sm võrra lähemale 16 m piirile, tõugates kuuli 15.78. Üldse on ta tänava seitse korda ületanud 15 m: 15.78—15.74—15.62—15.58—15.57—15.25—15.08. Viimane resultaat on pärit Riias. A. Viiding polnud nende ridade kirjutamiseni veel starti ilmunud, kuigi olevat lubaduse annud valmistuma hakata Pariisi üliõpilasmaailmamängudele. Viiding saavutab tavaliselt kiiresti vormi, nii et ta võib varsti üllatada, kui avaneb soodus juhus. Teistest kuulitõukajatest on E. Lienthal tänava uuesti ületanud 14 m. Veel kontrollimata teadetel olevat ka A. Michelson Tartus kaitseliidu võistlustel tõuganud 14.02.

Jooksjatest on praegu parimas vormis E. Prööm, kes valitseb 800—3000 meetri. 800 m-is jooksis ta Riias uue tänavuse rekordina 1.58,8, kaotades siiski lätlasele A. Krastinšile. Pool- ja täismailerite tase on meil tõusmas. Tartust on nimetada kaht paljuluba-

Kõrvalpildil Yrjö Nikkanen, Soome, kes momentid maailma parim odaviskaja.

ja arvused ja rajalt

lari.

vat noort, kelleks on A. Võlli ja E. Jakobson. 800 m-is lähenevad nad jõudsasti 2 minuti ja 1500 m-is 4.10 piirile. Pärnu mees O. Juhansoo jooksis Suurejõel 1500 m 4.08,0-ga, olles seega uus eestlane alla 4.10,0.

Kettaheitel peavad korduvalt duelle O. Erikson ja P. Määrits. Esimene püstitas uue Eesti rekordina 47.84, millega on viimaks ületatud ka A. Viidingu kauaaegne Eesti parim saavutus, mis mõned aastad tagasi saavutatuna oli 47.56.

Ees seisavad meil maavõistlused Läti ja Leeduga. Kuid juba nüüd on purustatud neli Balti rekordi. Nendena oleks nimetada E. Pröömi 4.00,4 1500 m-is, lätlase Vitolsi Soomes jookstud 14.54,9 10.000 m-is, E. Äärma 3.92 teivashüppes ja O. Eriksoni 47.84 kettaheitel. Kõige üllatuslikum oli siiski vast lätlase rekord. Jah, Lätis on pikamaajooksjaid, kuid meil ei taha ega taha neid kerkida. Oli juttu meie omaaegse kuulsama pikamaajooksja F. Beldsinskiga. Viimane konstateeris, et nii palju kui ka tema on võistlustel ringi vaadanud, polevat ta silma hakanud ühtki, kes vastaks pikamaajooksja tüübile. Beldsinski leiab, et tuleks korraldada rohkem jooksuvõistlusi, millest noored võiksid osa võtta ka organisatsioonidesse kuumumata. Vahest ehk leiab siis vastuvõetavat jooksjamatmaterjali.

Sorides nende ridade kirjutamiseni selgunud statistikliste materjalide hulgas, pean tunnistama, et E. Spordilehe eelmise kuu numbris oli veidi forsseeritud. Siis avaldasin rõõmu selle kohta, et kergejõustiku arengu tempo näib kiirenevat. Kuid juulikuu ei suutnud seda tempot pidada. Paljudel aladel tippmargid küll tõusid, kuid keskmine tase, võrreldes läinud aasta sama ajaga, siiski ei tõusnud. Real aladel ei saagi tuua kümne parema keskmist tagajärge, sest need osutuksid esialgu veel võrdlemisi mannetuiks.

Võrreldes läinud aastaga on enamikul aladel keskmine tänavu nõrgem, mida saab seletada võistluste vähesusega. Kui tuua tagajärjed, mis rahvusvahelise punktide-tabeli alusel on hinnatavad vähemalt 800 punktiga, siis nende üldarv on peaaegu niisama suur kui läinud aasta juulis. Tõusu on avaldanud ainult 900 punktiga hinnatavad tagajärjed: tänavu 11 l. a. 8 vastu. Seejuures tänavu esmakordselt on meil kolm üle 1000 punktiga hinnatavat tulemust.

Olümpiavõitja 400 m-is, näägerjooksja Archie Williams, kellest tänavu vähe kuulda. Pange tähele mehe lähtest väljumise poosi.

Seniväljandud hooaja paremateks tehnilisteks tulemusteks on alljärgnevad:

F. Issak — oda	70.48	1011
A. Kreek — kuul	15.78	1009
G. Sule — oda	70.28	1006
O. Erikson — ketas	47.84	960
A. Mägi — oda	67.15	935
R. Toomsalu — 100 m	10.7	934
A. Kuuse — kõrgus	1.92	934
E. Prööm — 1500 m	4.00,4	918
P. Määrits — ketas	46.53	916
R. Toomsalu — kaugus	7.37	905
E. Prööm — 3000 m	8.46,4	905
E. Äärma — teivas	3.92	871
J. Piliste — 1500 m	4.04,6	868
R. Uba — 1500 m	4.05,4	859
E. Lilienthal — kuul	14.39	857
K. Annamaa — vasar	48.13	849
H. Veskila — kõrgus	1.85	846
F. Tungal — 1000 m	2.34,0	842
R. Sams — 3000 m	8.58,2	842
A. Anier — 3000 m	8.59,0	836
E. Prööm — 1000 m	2.34,4	835
O. Juhansoo — 1500 m	4.08,0	830
E. Prööm — 800 m	1.58,8	825
R. Kiipsaar — teivas	3.80	818
F. Tungal — 800 m	1.59,2	816
E. Lilienthal — ketas	43.44	816
A. Anier — 1500 m	15.42,9	816
A. Tuju — kuul	14.00	816
G. Beckman — 100 m	11,1	814
O. Kaldre — kõrgus	1.82	810
A. Saar — 3000 m	9.05,0	809
A. Saar — 5000 m	15.46,5	806
T. Öunap — kuul	13.87	802
J. Kihuoja — ketas	42.95	801
N. Kalm — kolmik	14.11	800

Võrdluseks märgime, et läinud aasta juulis, võrreldes selle eelmise aasta sama ajaga, olid kõigil aladel paremad tippsaavutused. Tänavu aga, võrreldes

Pagariäri

MARTIN VIKS

Lembitu 29

Tel. 437-63

eelmise aastaga, on tippsaavutused halvemad kaheksal alal: 200, 400, 3000, 5000 m, 110 m tõkkejooks, kõrgus, kolmik ja kuul.

Alljärgnevalt olgu toodud kümne keskmine tagajärg 21. juuliks neil aladel, milles seda võimalik tuua (klambrites võrdluseks l.a. keskmine 17. juuliks):

100 m — 11,28 (11,19), 200 m — 23,91 (23,75), 400 m — 53,3 (52,52), 1500 m — 4.11,0 (4.10,87), kõrgus — 1.79,2 (1.78,9) kaugus — 6.74,5 (6.87,9), teivas — 3.61,2 (3.47,05), kuul — 14.03,6 (14.00,65), ketas — 43.06,1 (42.62,9) ja oda 60.57 (59.27,8).

Viis parimat 21. juuliks s. a. olid järgmised:

	I	II	III	IV	V
100 m	10,7 R. Toomsalu, Kalev	11,1 G. Beckman, ASK	11,2 K. Ivanov, Kalev	11,3 J. Talmre, Kalev	11,4 E. Susi, ASK
200 m	22,9 R. Toomsalu, Kalev	23,1 E. Kulmar, Kalev	23,6 J. Talmre, Kalev	23,7 G. Beckman, ASK	23,7 A. Allik, ÜENÜTO
400 m	51,4 E. Kulmar, Kalev	51,7 A. Allik, ÜENÜTO	51,8 G. Beckman, ASK	52,2 V. Laats, ÜENÜTO	54,0 E. Koort, Kalev
800 m	1.58,8 E. Prööm, TPAK	1.59,2 F. Tungal, ÜENÜTO	2.01,0 A. Jürlau, Kalev	2.01,1 A. Völli, Rõngu Koit	2.01,9 J. Piliste, ASK
1500 m	4.00,4 E. Prööm, TPAK	4.04,6 J. Piliste, ASK	4.05,4 R. Uba, Kalev	4.08,0 O. Juhansoo, Pärnu Kalev	4.11,8 E. Einman, Nõmme ÜENÜ
3000 m	8.46,4 E. Prööm, TPAK	8.58,2 R. Sams, ÜENÜTO	8.59,0 A. Anier, Kalev	9.05,0 A. Saar, Tartu Kalev	9.24,4 E. Rätsep, Kalev
5000 m	15.42,9 A. Anier, Kalev	15.46,5 A. Saar, Tartu Kalev	15.59,8 V. Lulla, ASK	16.38,0 K. Kiili, Kalev	16.53,6 R. Resnis, Nõmme ÜENÜ
110 m	16,0 J. Talmre, Kalev	16,8 G. Beckman, ASK	17,0 A. Paluvere, Kalev	17,0 H. Arvo, Sakala	—
Kõrgus	1.92 A. Kuuse, ÜENÜTO	1.85 H. Veskila, ASK	1.82 O. Kaldre, ÜENÜTO	1.80 A. Allik, ÜENÜTO	1.78 F. Tarkman, Kiviõli SK
Kaugus	7.37 R. Toomsalu, Kalev	6.93 F. Tarkman, Kiviõli SK	6.81 A. Raska, ASK	6.78 K. Ivanov, Kalev	6.77 G. Vuht, Kalev
Kolmik	14.11 N. Kalm, Kalev	13.75 A. Raska, ASK	13.71,5 E. Järvsoo, ASK	13.65 F. Tarkman, Kiviõli SK	13.38 O. Kaldre, ÜENÜTO
Teivas	3.92 E. Äärma, ASK	3.80 R. Kiipsaar, ASK	3.70 H. Koik, Sakala	3.40 J. Erna, Kalev	3.40 M. Karelson, Sakala
Kuul	15.78 A. Kreek, Kalev	14.39 E. Lilienthal, Kalev	14.00 A. Tuju, Kalev	13.87 H. Õunap, Sakala	13.80 P. Määrits, ASK
Ketas	47.84 O. Erikson, ASK	46.53 P. Määrits, ASK	43.44 E. Lilienthal, Kalev	42.95 J. Kihujoja, Sakala	42.90 H. Kõerv, Sakala
Oda	70.48 F. Issak, ASK	70.28 G. Sule, ASK	67.15 A. Mägi, ASK	58.26 V. Uibo, ÜENÜTO	58.00 J. Meimer, Pärnu Kalev

Ring vabaks!

Kes on praegu raskekaalu maailmameister poksis? See on raske küsimus pärast senise tiitlikaitsja James J. Braddocki ebaõnnestunud afääri Joe Louis-Barrow' vastu. Nagu kõigile teada, lõi neeger jänki k-o-sse kaheksandal roundil, saades seega võidu ametliku maailmameistri üle. Kuna aga Louis oli enne seda kaotanud k-o-ga Max Schmelingile, siis polnud tal tegelikku õigust võistelda maailmameistri nimele, pealegi et matsch Braddocki ja Schmelingi vahel oli juba kokku lepitud asi ja kautsjonid sisse maksetud. New Yorgi poksikomisjon diskvalifitseeris Louis' ja Braddocki, kuna aga võistlus toimus Chicagos, siis leidis ta seal tunnustust. Hiljem tunnistas ka New Yorgi komisjon neegri maailmameistriks, kuid ei luba tal võistelda oma mõjupiirkonnas. Max oli söödud jänkide operatsioonidega välja ja seega uuesti tõestatud vana kuuluse ütlemine „They never come back“ — nad ei tulle iialgi tagasi. See tähendab, need endised maailmameistrid.

Schmeling ei jätnud asja kalevi alla ja astus ühendusse värske Briti maailmariigi meistri Tommy Farriga, kes oli üksteise järele võitnud Ben Foordi, Walter Neuseli ja Max Baeri. Ja rahvusvaheline poksiliiit (IBU) tunnustaski, et võtab sügisel pidamisele tuleva matschi Schmelingi ja Farri vahel ametliku maailmameistri võistlusena. Asi näis olevat jälle

klaar, kuid...

Jänkid jõudsid taas Schmelingist ette ja tõmbasid kriipsu läbi sakslase ettevõttest. Nüüd poksisivad 26. augustil maailmameistri tiitlile Tommy Farr ja Joe Louis Ameerikas. Dollarid meelitasid inglase ära. Tal on küll vähem väljavaateid neegri vastu, kuid saab seda suurema hulga raha. Lepingu alusel 20 protsenti võistluse brutto-kassast on Farri omad. Peale selle õigused filmile ja ringhäälingule eritasude eest. Schmelingi matsch Londonis poleks toonud kunagi seda sisse. Ja Farril oli valida kaotuse ja raha vahel. Schmelingile oleks ta tõenäolikkult kaotanud väikese raha eest, miks siis mitte seda teha Louis' vastu, kuid juba suurema raha eest?! Max Schmeling peab jääma uuesti äraootavale seisukohale ja tundub tõenäolisena, et ta saab võistelda Louis-Farri matschi kaotajaga, et siis alles minna vastu maailmameistrile.

Olukord on igatahes põnev ja jänkid ootavad ning venitavad Schmelingi matschiga maailmameistri nimele. Oodatakse, et Max vananeks, siis võib tulla kergesti säärane asi, et matschil mõne outsaideriga vananev ja mitte just hiilgevormis olev Max saab kaotuse osaliseks ja sellega kustutatakse jäävalt maailmameistri aspirantide hulgast. 26. august annab esimese vastuse sellele raskekaalu põletavale küsimusele.

Elmar Saar

Jälgides inglasi ja sakslasi

Miski pole hilja. Sellepärast pole ka hilja rääkida inglastest nende maavõistluse puhul Soomes, kuigi sellest maavõistlusest on seljataga juba peaaegu paar kuud.

Kui sageli on kirjutatud Inglise jalgpallist. Meil iga pallihuviline on ajalehtede kaudu tuttav Inglise kõigi liiga- ja karikavõistluste meeskondadega. Kuid ise oma ihusilmaga Inglise jalgpalli näha on õnnestunud vähestel. Ja kui siis maikuus Inglise rahvusmeeskond külastas Soomet, siis ruttas Tallinnast palju inimesi vaatama Inglise-Soome maavõistlust.

See, mida Helsingis demonstreeris Inglise rahvusmeeskond, on veelkordselt tõenduseks Inglise jalgpalli vägevusest ja otstarbekusest. Ei mingisugust ebasportlikku, ei toorust ega žestikuleerimist, mida aga sageli olemine näinud Mitropa pallimeeskondade külastajate puhul. Ühele osale inglaste mäng ei meeldinud, eriti neile, kes olid tulnud otsima tsirkust ja trikke. Inglise mäng, see oli heaks naudinguks asjatundjatele, mitte aga tavalisele pallipublikule.

Kuigi inglased teadsid, et nad on soomlastest palju ja palju paremad, ei mänginud nad siiski loiult ega üleolevalt, vaid kogu innu ja tublidusega. Maavõistluse tulemus — 8:0 — räägib liigagi selget keelt.

Parikas
TALLINN

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD: KL. 9—5. PÜHAP.K. 11—2

Inglise pallitehnika on hea, eriti hea aga löögi- tehnika. Viimane selgus juba enne matši algust, millal inglased sooritasid pealelööke. Need olid madalad, teravad, raskesti-püütavad. Kaheksa väravat — neist oli kaks löödud lähedalt distantsilt jala siseküljega, üks peaga ja ülejäänud viis aga täielised meistri- löögid.

Inglaste backide löögid olid pigemini söödud. Asjatut palli taeva poole löömist ei tulnud ette kordagi. Heale löögitehnikale seltsis palli tundlik vastuvõtmine ja täpsed kuid tugevad söödud. Ei näinud, et mõni inglastest oleks pärast palli surmamist veel mõned meetrid pallile järele jooksnud, et seda alles siis lõplikult taltsutada. Palli vastuvõtmisel ja löögil on inglased väga rahulised, ei ole närveerimist ega kiirus-

tamist. Kui aga pall on edasi mängitud teisele, või kui on vaja end vabaks mängida või tühemikku luua, siis ollakse seda kiiremad.

Palli vallutamiseks tarvitavad inglased sageli igasuguseid hüppeid ja mahaviskeid, kuid väik-kiirelt on nad jälle jalul, et palli toimetada õigesse kohta. Puudusid igasugused „pukid“, s. t. puusa ettepanemised, või küünarnukkide tarvitamine ja teised sarnased võtted. Kogu mängu kohta tegid inglased ainult üksiku fouli, sedagi ainult tugeva kehamänguga.

Kui pea-mängus meil valitseb põhimõte: „Hüppa üles ja tee kulminatsioonis järsk pea- või kaela-liigutus löögi suunas!“, siis inglasel on teine põhimõte. Juba maapinnalt lahtihüppel on neil keha, kael ja pea tõmmatud kõverasse vibuna, et veidi enne kulminat- siooni jõudmist see vibu lahti päästa ja vibu-jõuga anda pallile tugev lend. Nii on kahtlemata parem.

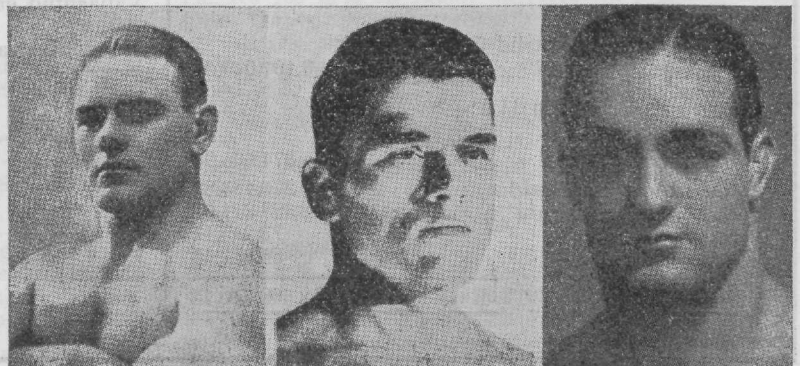
Osa Eesti mängijaid ootas pikisilmi, et näha inglaste kuulust driblamise kunsti, kuidas inglane jätab viis-kuus vastast seljataha ja lööb siis värava. See jäi aga tulemata, mistõttu nii mõnegi mehe pettumus oli suur. Driblamist tegid nad vähe, kuid teadlikult vähe, sest väli oli libe ja ebatasane.

Kui nüüd vaadelda inglaste kombineerimisvõimet ja taktikat, siis peab ütleva, et nende edurivi mängis väga varieeruvalt, muutes sageli oma tavalist W-formatsiooni. Kord oli see lame W, kord terav, muu- tudes kohati M-iks. Viimaseks siis, kui ääretormajad käisid kaugel oma väljapoolel palli hankimas. Isegi tugevas võiduseisus käisid ääretormajad oma värava all. Selles peitus aga oma jagu mängukavalust. Ääred tagasi tõmbudes meelitavad kaasa ka vastase kaitse, millega annavad suurema tegevusvabaduse sisemistele ja tsentrile. Peale selle lasevad nad sellega puhata sise- tormajaid, kellel nii palju tööd teha.

Inglaste mängus valitseb kindel reegel: „Vaata, enne kui mängid palli, kuid ära lase aimata, kuhu sa mängid.“ Pall liigub kiirelt äärelt äärele, mäng on lahtine. Kord on tormajad üksteisele päris lähedal, siis aga kaugel, et viia segadusse vastase kaitset. Pall mängiti ka siis vabale mehele, kuigi viimane võis olla teisel väljapoolel. Näiteks paremback mängib vasak- äärele.

Kaitsemäng oli näide, kuidas inglased ise mängi- vad oma kuulust kolme-kaitse-mängu. Nende kaitse- mängus ei olnud unustamist ega vastaste vabaksjätmist. Kuigi pall oli näiteks vastaste väljapoolel, oli inglaste kolm kaitset alati asetatud diagonaalselt, nii et pa- rema tiiva pealetungi toetas parem kaitseja in. Paaril korral tekkis, et üks kaitsetest läks teadlikult ette-

Maailma parimaid poolraskekaalu- maadlejaid: A. Neo, Eesli, E. H ä r m a, Soome ja U. S i l v e s t r i, Itaalia.

poole kui tavaliselt. Siis tõmbus kaitsja ees mängiv poolkaitsja kohe tagasi ja võttis kaitsja positsiooni. Usun, et selles peituski, miks inglastele nende turneel ei saadud lüüa ühtki väravat. Uudisena kõlab veel see, et inglaste keskpoolkaitsja ei järgnenud vastase kesk-tormajale igale poole, vaid üksnes siis, kui see tuli nende väljapoolele.

Inglaste mängu edukus peitub veel selles, et kõik liinid on üksteisega hästi seotud. Kord on kogu meeskond vastaste, kord aga oma poolel. Inglise jalgpalliasjatundja Charlie Buchan avaldas Soome lehtedes, et Norra, Rootsi ja Soome jalgpalli suureks puuduseks on, et nende kaitse nagu kardab järgneda oma edurivile, kui viimane on pealetungil. See omakorda põhjustab poolkaitsja mahajäämise, mille all kannatab mängu edukus. Eks ole see ka Eesti mängu olulisemaid puudusi!

Pärast inglasi oli mul võimalus hiljem näha ka Saksa rahvusmeeskonda, samuti Helsingi ja Soome vastu. Sellepärast tahan teha mõningaid võrdlusi.

Võib olla oli siin teatud määral juhuslikkust ja segavaid põhjusi, mis soodustasid üht või teist poolt. Võib olla mõjus ka see, et Inglise-Soome oli tavaline maavõistlus, Saksa-Soome aga maailmavõistluse tsükli mäng. Jättes aga kõrvale psüühilised mõjud, vaatleme mõlema, s. o. Inglise ja Saksa, jalgpallimehi, füüsilisest, tehnilisest ja taktilisest küljest.

Inglise meeskonna füüsiline materjal oli parem Saksa omast. Üle 180 sm pikkuseid mängijaid oli inglastel viis. — vv Woodley, pb Male, th Betmead, pä Kirchen ja ff Payne. Sakslastest võisid selle pikkuse ületada ainult kaks meest — vv Jakob ja pä Lehner. Kehakaalult olid mõlemad meeskonnad kas võrdsed või oli inglastel see veidi raskem.

Kiiruses ületasid inglased sakslasi. Eriti kiirem oli inglaste edurivi, misjuures viimasega võistelda võivad ainult Lehner ja Urban. Ka löögitehnikas on inglased paremad. Väga täpset keelt selle kohta räägivad arvud. Kui Inglise suutis 49-st pealelöögist väravatena realiseerida kaheksa, siis sakslased 39-st löögist ainult kaks.

Saksa kaitse poolt sooritatud tõrjelöögid ei omanud nii ilusat madalat kaart, ega olnud ka nii täpsed nagu inglastel. Palli vedamiseks ja söötmiseks olid mõlemad kindlad. Palli vastuvõtmist ja edasijuhtimist toimetasid sakslased samuti kui inglased sise- ja välisküljega õhust, et teha mängu kiireks.

Sakslaste kombinatsioonirikas mäng oli nauditav, kuid vähem tulutoov. Seda sellepärast, et nad harrastasid liig palju ristsöödu-mängu, mis on Austria kooli peatunnuseid. Inglased aga esitasid tüübilist püstsöödu-mängu. Iga rünnak algas keskväljalt, kandudes siis äärelle, kust üks kardetav moment järgnes teisele.

Ka sakslased harrastasid kolme-kaitsja-mängu, kuid vastaste katmisel ei ole nad nii kindlad nagu inglased ja unustavad sageli endid vastastest liig kaugele.

Esinemine on sakslastel samuti fair. Mängivad küll tugevamalt, kuid ilma tooruset.

Kokkuvõttes mängib Saksa küll head ja ilusat jalgpalli, kuid Inglise mäng on kindlam, otstarbekohasem ja, mis kõige tähtsam, tulutoovam. Pole imestada, et Inglise suudab Saksa võita mõnevõrra vahuga.

Kui Eesti jalgpallimängijate pere ülaltoodud ridadest saab midagi kõrva taha panna, siis on mu kirjutus oma ülesande täitnud.

Tallinna Majaomanikkude Pank Ü.-P.

Harju tän. 45.

Telefonid: kodukeskjaam 478-50. Juhatus 443-67.

Harju tän. 45.

Välisraha, seifid, laenud, hoiusummad.

AKTIVA.

Ariseis 31. mail 1937. a.

PASSIVA

Kassatagavarad:

Sularaha, hoiused, välisraha . . . Kr. 2.393.782.78

Väärtpaberid:

Riigi- ja riigi poolt tagatud 501.008.—
Eraväärtpaberid . . . 238.496.92 „ 739.504.92

Laenud:

Diskonteerit. vekslid 5.338.460.13
Konto-korr. arvel . . . 2.828.618.93 „ 8.167.079.06

Korrespondendid:

„Loro“ 243.450.60
„Nostro“ 131.055.38 „ 374.505.98
Garantiide deebitorid 276.483.86
Kinnis- ja vallasvara 399.211.01
Kulud 73.215.11
Muud aktivad 85.987.43

Kokku Kr. 12.509.770.15

Põhi- ja tagavarakapitalid Kr. 548.254.—
Kustutuskapitalid „ 45.741.61
Hoiusummad „ 11.222.965.05
Võlad teistes krediitasutustes „ —

Korrespondendid:

„Loro“ „ 13.421.43
„Nostro“ „ —
Väljaantud garantiid „ 276.483.86
Tulud „ 271.704.03
Muud passivad „ 131.200.17

Kokku Kr. 12.509.770.15

Võimas võit ujumises

Ujumis-maavõistluste rinne on Eestil laienenud nüüd ka Lätile, kellega esimene selle ala maavõistlus peeti 18. juulil Pirital. Kuigi võis ette kindel olla Eesti võidus nim. maavõistlusel, oli publiku huvi maavõistluse vastu siiski niivõrd suur, et pealtvaatajaid kogunes Pirital korraldatud veespordivõistluste kohta rekordsest — ümarguselt 1000 inimest.

Kavas olnud kümnest alast võitis Eesti esikohad üheksal alal, seejuures neljal alal kaksikvõiduga, kuna kümndal alal — veepallis — jäi võitja selgitamata. Punktide seis kujunes Eesti kasuks 59:31, mis võinuks olla veelgi suurem, kui E. Roolaid oleks kaasa ujunud ka 400 m vabalt. Kuna aga 400 m oli maavõistluse viimaseks alaks ja maavõistlus nii-kui-nii oli võidetud, pakuti lätlastele võimalust ka üks esikoht tuua. Sellegi võimaluse rikkus J. Saaberg, kes löi Läti alla-6-min-meest H. Ukšet paraja ülekaaluga. Lätlased võivad küll vabandada oma suurt kaotust sellega, et nende parim mees selili- ja rinnuliujumises A. Medlingers teda ootamatult tabanud pimesoole põletiku tõttu ei saanud maavõistlusele sõita, kuid meile tundub siiski väheusutavana, kas Medlingers oleks suutnud kaotusseisu nimetamisväärselt kahandada. Eestlased olid selili- ja rinnuliujumises niivõrd võimsamad.

Lätlased ei ole veel suutnud õieti crawl selgeks õppida. Liuglemisel puudub sulavus ja rohkesti on kätega vee peksmist. Seliliujumises nad üldse ei kasutanud crawl'i. Nüüdsel ajal pole edukus seliliujumises ilma crawlita üldse mõeldav. Sellega peavad meie armsad liitlased arvestama. Kui arvata välja 400 m ujumine, milles Eestit ei esindanud parim garnituur, olid lätlased Eestile kõige lähemal 100 m vabaujumises. E. Roolaiust jäid nad küll kaugele maha, kuid teine esindaja A. Dagis kapituleeris ühele lätlasele. Teateujumises suutis Eesti võita tänu peamiselt E. Roolaiule. Veel viimase vahetuse ni vedas Läti, umbes 10-meetrilise edumaaga, kuid E. Roolaid ankrumehena tegi vahekohe tasaks ja oli finišis omakorda ees — koguni 25 m!

Mees meeskonna koosseisu kohta peab ütleva, et osaliselt olid väljas kolmanda, kui mitte koguni

Tähelepanuks jalgpalliseltsidele!

Jalgpalliorganisatsioonid, kes otsivad esmaklassiliste teoreetiliste ja praktiliste teadmistega treenerit, kellel seljataga pikkade aastate praksis, võivad vastavate järelepärimistega pöörduda Ungari Treenerite Korporatsiooni poole aadressil: **Generalsekretär Béla Faragó, Budapest, V. Vadász u. 31.**

Veel üks pildimälestus Berliini olümpialt. Maailma parim raskeimas ja maailma parim kergeimas kaalus: K. Palusalu süles on kõrbeskaalu olümpiavõitja ungarlane Lőrinc.

neljanda garnituuri ujujad. Näiteks puudus E. Pusta, kes 100 m-is on vabalt meil Roolaiu järgmine mees, kuid tänavu pole korralikult treeninud. Seliliujumises üllatas mõningal määral Boris Roolaid. Tema seekordne saavutus oli õieti ainult ühenädalase treeningu vil.

Väga meeldivalt ujus teateujumise sees sindilane J. Miil. Ta liugles sulavalt, kuid kiirusest tuli tal puudu. Nädal või kaks tõsist kiiruse treeningut ja mees võib 100 m vabaujumises pääseda rahvusmeeskonda Soome vastu.

Vetehüpetes võis kaua aja järele näha startimas A. Hirve, kes mõned aastad tagasi võitis meie parima vettehüppaja tiitli. Nüüd võitis ta napilt E. Hakaja ees, kellel oli paar ebaõnnestunud hüpet. Lätlasele Gutkevičsil olid mõned hüpped päris priimad, kuna teine lätlane — Dubrovičs — oli see-

vastu tunduvalt nõrgem. Oma atleetliku keha kohta oli ta siiski hea. Muuseum on Dubrovičs paremuselt siiski Läti teine hüppaja. Algul oli Läti poolt meeskonda ette nähtud R. Reimanis, kuid katsevõistlustel jäi Reimanis koguni viiendaks, mispärast meeskonda võeti Dubrovičs kui katsevõistluste teine.

Läti naised on meie omadest sama palju järele, kui viimased soomlannadest. Kas meie naistest tänavu keegi suudab maavõistlusel Soome vastu pääseda ettepoole kolmandat kohta, tundub siiski veel kahtlasena. Suuri lootusi tulevikus pannakse praegu ainult 14-aastasele R. Käsnapuule, kes kuldujale H. Freimanile kaotas rinnuliujumises 6 sekundiga.

Kui peetud maavõistlus jagada kolmeks iseseisvaks maavõistluseks, siis Eesti võitis meeste-ujumises 33:17, vettehüpetes 7:3 ja naiste-ujumises 19:11. Järgmisel aastal peetakse maavõistlus Läti vetes. Kui oleks tarvidust, siis Eestil ei pruugiks Lätisse saata oma parimat garnituuri.

Kõigiti korralikult arenenud Eesti-Läti maavõistlus leidis inetu lõpu veepalli kohtamise ajal. Tundus, et lätlased tunnevad veepalli määrusi paremini meie omadest. Ka mängivad nad paremini. Meie mängijad ei oska õieti asuda isegi väravajoonele, ja teiseks ei oska nad määruste-kohaselt „uputada“. Seepärast polnud ime, et meie mehi tuli sageli mängust kõrvaldada. Publik aga, kes veel vähem tundis määrusi, veeretaskogu süü lätlastest-kohtuniku E. Hartmanise kaela. Paarkümmend sekundit enne normaalaja lõppu kohtunik katkestas ja lõpetas matši põhjendusega, et publikust olevat teda visatud kiviga. Meie publik oligi süüdi: üks käbi vuhises kohtuniku kõrvast mööda.

Kuni matši katkestamiseni lätlased juhtisid 1:0, mis oli saavutatud teisel poolajal. Suuremat väravateiseisu Läti kasuks vältis meie hea väravavaht E. Peet. Lätlastel olid paremad söödud ja pealevisked. Matši katkestamise tõttu enne normaalaja lõppu tuli kogu matš tühistamisele.

Maavõistluse tehnilised tulemused olid:

Meestele.

100 m vabalt: 1. E. Roolaid, Eesti, 1.02,0.
2. B. Miezitis, Läti, 1.08,5. 3. A. Dagis, Eesti, 1.10,4.
4. A. Lebls, Läti, 1.10,5

400 m vabalt: 1. J. Saaberg, Eesti, 5.55,5.
2. H. Ukše, Läti, 6.01,8. 3. H. Pusse, Eesti, 6.06,8.
4. O. Šins, Läti, 6.34,2.

100 m selili: 1. B. Roolaid, Eesti, 1.23,2.
2. H.Saue, Eesti, 1.24,7. 3. A. Kudis, Läti, 1.32,7.
4. V. Janovskis, Läti, 1.41,7.

200 m rinnuli: 1. H. Liiberg, Eesti, 3.02,4.
2. J. Kangur, Eesti, 3.08,5. 3. H. Birmans, Läti, 3.29,4.
4. A. Kudis, Läti, 3.41,8.

4×200 m teateujumine: 1. Eesti (J. Miil, J. Aare, J. Tibar ja E. Roolaid) 10.51,8. 2. Läti (B. Miezitis, O. Šins, Bergmanis ja H. Ukše) 11.13,9 — uus Läti rekord.

Vettehüpped 3 m hoolauvalt: 1. A. Hirv, Eesti, 99,13 p. 2. E. Hakaja, Eesti, 98,14 p. 3. B. Gutkevičs, Läti, 87,67 p. 4. A. Dubrovičs, Läti, 83,24 p.

Naistele.

100 m vabalt: 1. A. Rennu, Eesti, 1.21,7.
2. K. Remese, Läti, 1.28,9. 3. N. Neuman, Eesti, 1.34,0.
4. S. Pudule, Läti, 1.34,8.

100 m selili: 1. S. Pärli, Eesti, 1.41,0. 2. R. Tomberga, Läti, 1.44,5. 3. H. Rosenholm, Eesti, 1.49,6.
4. A. Remmi, Läti, 2.08,2.

200 m rinnuli: 1. H. Freiman, Eesti, 3.30,5.
2. R. Käsnapuu, Eesti, 3.36,6. 3. A. Medlingere, Läti, 3.42,6. 4. R. Tomberga, Läti, 3.54,1.

Autobuseliinid:

Tallinn-Pärnu

Tallinnast: igal ärip. kl. 17.00 ja pühap. kl. 19.30

Pärnust: igapäev kl. 6.00
Sõiduhind kr. 3.50, s.-t. kr. 6.25
Maksev 3 päeva

Tallinn-Kuressaare

Tallinnast: igapäev kl. 15.10

Kuressaarest: igapäev kl. 6.25
Sõiduhind kr. 6.75, s.-t. kr. 12.25
Maksev 5 päeva

Tallinn-Võsu

Tallinnast: igal ärip. kl. 17.00 ja pühap. kl. 21.00

Võsult: igal ärip. kl. 6.20 ja peale selle laup. kl. 20.30
Sõiduhind kr. 3.00 s.-t. kr. 5.50
Maksev 3 päeva

Tallinn-Haapsalu

Tallinnast: igal ärip. kl. 17.30 ja pühap. kl. 21.00

Haapsalust: igal ärip. kl. 7.45 ja peale selle laup. kl. 21.00
Sõiduhind kr. 2.50, s.-t. kr. 4.—
Maksev 3 päeva

O-Ü „MOOTOR“

Tallinn, Sadama 1, telefon 478-15

Viik libises käest

G. Tomberg

Meie tänavune tähtsaim tennisesündmus — Soome Eesti maavõistlus — on möödas. See kaotati napilt — 12:10, täpselt sama resultaat, millega võideti soomlasi l.a. Tallinnas. See 10-nes, seega juubeli-maavõistlus sooritati 3.—5. juulini eriti vaikselt, eemal Helsingist metsas äsja chitatud moodsail Westnendi entout-cas väljakuil. — Esimese võistluspäeva tagajärjedest ei saanud ükski kodumaalane mingit teadet, nii-võrra tähtsusetuks osutus aasta pingutavaim tennisheitlus. Puudus ka meeskonna esindaja, kes oma algatusel oleks informeerinud Eesti publikut võistluskäigust. Näib, et iga välisriigi provintsi jalgpallimeeskonna matš tehakse kõigiti suureks sportlikuks sündmuseks, kuna meie ainuke ja kord aastas sooritatav suure koosseisuga maavõistlus möödub tähelepanuta ja nagu kuidagi mahasalatult.

Võiks märkida, et neid spordialasid, milles meie soomlastega võime võrdvõimeliselt konkureerida, on üpris vähe. Ja üheks neist spordialadest, kus suur spordirahvas, soomlased, on kõigile nende võimalustele vaatamata sunnitud sageli tunnustama meie üleolekut, osutub just tennis. Tähendab, tennis sport on eestlasele hingepärane ja sobiv spordiala, millel tohiks olla kindlustatud ette leving ja püsiv harrastus, eriti iseseisvusaja generatsioonis. Ja tennis sport vääril sedal

Nüüd veidi maavõistlustest enesest ja üldisest seisukorrast.

Muidugi kõigil tennise entusiastidel oli tuline kahju, et maavõistlus kaotati. Ohates küsiti, noh, kas siis kuidagi ei saanud seda üht viigipunkti?! Aga igauks, kes meie praegusi tennisjõude vähegi tunneb, võis arvata ette, et meie soomlasi tänavu, liiatigi nende endi pinnal — meile harjumata — entout-cas väljakuil ei võida.

Viimase paari aasta jooksul on Eesti tennise kaader elanud üle sellise mängijate kaotuse, mis ette tulla võib vaid pikkade perioodide järele ja mida ei suudeta katta lühikese aja jooksul. Algame loendist. Alles äsja tennisväljakuilt on jäädavalt lahkunud endine Eesti meister J. Paulson raske haiguse tõttu. Naismängijaid on loobunud välismaale sõidu ja ameti tõttu pr. J. Hesse ja prl. E. Bagh. Samuti on võistlusspordist tagasi tõmbunud endine tuntud paarismängija E. Lohk. Lasna kaasaegne ja kauaaegne treenerpartner A. Kleinberg on samuti võistlusspordile enam kui kadunud. Omaaja lootustandvam noorema generatsiooni mängija P. Haas suhtub tennisele nüüd võrdlemisi tagasihoidlikult, liiatigi oli tal raske jalaväänamine. B. Niemanni tabas kopsupõletik. Noorema generatsiooni konkreetsem lootus H. Rosenblatt, kui kohaliku vähemusrahvusse kuuluv, on Eestile peaaegu täiesti kadunud. Tema alaline elukoht on nüüd Berliinis. Kõik need nimed pidid jääma eemale maavõistlustest. Tuli tõmmata kaasa uusi nimesid — noori. See samm lõppes meeste osas väga õnnelikult, eriti üksikmängudes. P. Kuus, eriti aga E. Kree täitsid tühikud hästi. Aga see oli vaid siiski 5. ja 6. koha täitmine ja ainult üksikmängudes. Kust võtame aga tüsedad löögimehed-punktitoojad maavõistluse sisukamas osas — 2., 3. ja 4. kohtadel? Ja, vaat siin ja naiste poolel asubki meie tennise mõra.

Kus olid augud? Teatavasti lõppesid meeste üksikmängud 6:6. Punkte töid: Lasn 2, Tomberg 1, Kree 2 ja Kuus 1.

Kõik mängud kaotasid H. Pukk ja E. Meier. Kui oleksime meeste üksikmängud võitnud 7:5, oluaks lootust ette viigiks. Võita võisime aga vaid juhul, kui meesüksikmängud oluaks meie kasuks 8:4. Mees-

paarismängudest võideti ainult üks: esimene paar — Lasn-Tomberg, kuna 2 kaotati. Segapaarismängudest võideti samuti vaid üks, 1 paar — Lasn-pr. Nõmmik. Naiste üksikmängud kaotati 2:1 vastu. Üllatusena võideti küll naispaarismäng.

Mida oleks võinud teha paremini?

Meeste-üksikmängudes, samuti ka naiste-üksikmängudes polnud antud momendil meil paremat koosseisu välja panna. Nagu selgub, on mängijate tagavara väliku mõttes siiski liigagi väike. Kuigi vahest üksikud mängijad vähe-treenitult (võistluste puudus) esinesid soome mängijate vastu, kes aasta jooksul teinud suuri edusamme (eriti Forsmann ja Lagerblom), polnud siin üldiselt parata midagi. Suure üllatusena kaotas küll Pukk Forsmannile, kuid aastane eemalolek ja võistluste karastamatus ei võimaldanud siin rohkem Pukil pakkuda. Külma dušina mõjus aga Meieri kaotus outsiderile Björkestenile, kes mängis reservina haigestunud Buchti asemel, võistluste viimasel päeval. See oli kõigile kõige vähemal määral mõistetav. Kahtlemata toenäolisem viigi võimalus libises just siin meil käest. Kahju, aga see juhtus nii, ja meie peame leppima olnud tõsiasjaga. Ei usu aga siiski, et leiduks autoriteet, kes näitaks mängija, kes võinuks tookord paremini. Kaks naisüksikmängu me pidime kaotama, prl. Tikenbergi ja prl. A. Bagh'i üldtase maavõistluse mastaabis ei anna veel nõuetavat mõõtu välja. Meie ei saa neile seda süüks panna, nad on siiski meie järgmised paremad. Mängijail on loomuliku südidust ja võistlusindu. Öeldu tagajärjel pidid väljavaated 2 segapaarismängu võitmiseks olema ka üpris ahtakesed. On väga vildak arvamine, et hea meespartner võib üksi kõik heaks teha, mis kõrvalt puudu jääb. Muuseas mõduandvale arvamusel vastukäivalt oluaks vist siiski tagajärjekamalt segapaarismängus esinenud Puki ja Meieri asemel mõned teised meeskonna liikmed, kuigi vast punkti toomiseni poleks küünitud.

Oodatud nõrgemaks osutusid ka meespaarismängud. Ometi võitsime möödunud aastal just kõik meespaarismängud. Kombinatsioonid: Pukk-Kree ja Meier-Kuus ei täitnud lootusi. Alistumine sündis liig kergelt. Siin mõne vanema mängija, näit. Kleinbergi ja Haasi (kahjuks küll jalg oli haige) kaasa võtmine oluaks hädavajaline. Paarismäng on ju tavaliselt ikka enam kogeenud vanemate mängijate ala. Võimalik ka, et mõned teised kombinatsioonid oluaks tugevamad. Näit. kas paarid teistsi koostatult või Pukk-Kree asetatult 3-le kohale.

Hiilgavalt esines nii üksik- kui paarismängudes meie kauaaegne meister K. Lasn. Temal puudus konkurents kõigis mänguliikides, oli üldiselt parim mängija maavõistlusel. Samuti erakorraliselt hästi esines see aasta ka meie naismeister pr. V. Nõmmik. Kokku töid mainitud mängijad Eestile 5 võidupunkti, vastavalt 3 ja 2.

Kuigi maavõistlus kaotati 12:10, siiski jääb Eestile eriline au olla tippmängijate näol Soomest tugevam. — Kõik maavõistluse nr. 1 mängud, nii üksikmängudes kui ka paarismängudes võitis Eesti! Oluaks maavõistlus viidud üle Davis Cupi alusele, siis Eesti võitnuks kindlalt 3:2, paremal juhtumil ka 4:1. Ei tule veel unustada, et osa Soome mängijaid olid saanud pika ja põhjaliku ettevalmistuse. Näit. Forsmann, Lagerblom, Petersen, Rotberg j. t. olla treenerinud Grahni hallis talve läbi igapäev 4—5 tundi ja väljas samuti intensiivselt igapäev kevadest saadik. Polnud siis imestada meeste erakorralist vastupidavust ja löögi kindlust.

Lõpuks veel lisamärkena võime olla rõõmsad, et vaatamata suurtele jõudude kaotusele võime siiski jätkata konkurentsiküllaselt maavõistlusi Soomega. Esi- mesed tuleristsed tegid läbi noored Kuus ja Kree. Ja peab tunnistama, et need on väärikad maavõist- luse mehed, kes võimelised tulevikus asetama vane- maid. Noori töotavaid meesmängijaid leidub mõni veelgi, kuid haigutav tühik hõljub aga naismängijate leiris, mis kurvastab. Kauaks aga jätkub vanast kaadrist? See küsimus hirmutab kõiki, kel Eesti tennise areng südamel. Kuuldavasti tegid mavõistluse viimast korda kaasa H. Pukk ja G. Tomberg, kel kindel kavatsus loobuda võistlusspordist. Samuti tahtvat ta- gasi tõmbuda meister Lasn; sellest oleks aga üle- mata kahju.

Võistluste üksiktulemused olid:

I päeval.

Meesüksikmängus: Lagerblom (S) võitis Meieri (E) 6:2, 6:2, 6:1, Tomberg (E) võitis Buchti (S) 6:1, 2:6, 6:2, 10:8, Lasn (E) võitis Forsmanni (S) 6:3, 8:6, 3:6, 6:3, Kree (E) võitis Hyvärise (S) 7:5, 8:6, 3:6, 6:2, Grahni (S) võitis Puki (E) 4:6, 6:0, 6:2, 4:0.

Segapaarismängus soomlased Linfors-Nyberg võitsid eestlasi Hechel-Meierit 6:2, 6:4, kuna **naispaarismängus** eestlased Nõmmik-Bagh võitsid soom- lasi Hellström-Brunou 4:6, 6:1, 6:3.

II päeval.

Meesüksikmängus: Kree (E) võitis Rothbergi (S) 4:6, 6:1, 9:7, 7:5, Forsmann (S) võitis Puki (E) 7:5, 6:4, 6:2, Lagerblom (S) võitis Tombergi (E) 6:0, 6:1, 6:2, Hyvärinen (S) võitis Kuusi (E) 6:4, 4:6, 2:6, 6:4, 6:1, Lasn (E) võitis Grahni (S) 6:8, 6:3, 6:1, w. o.

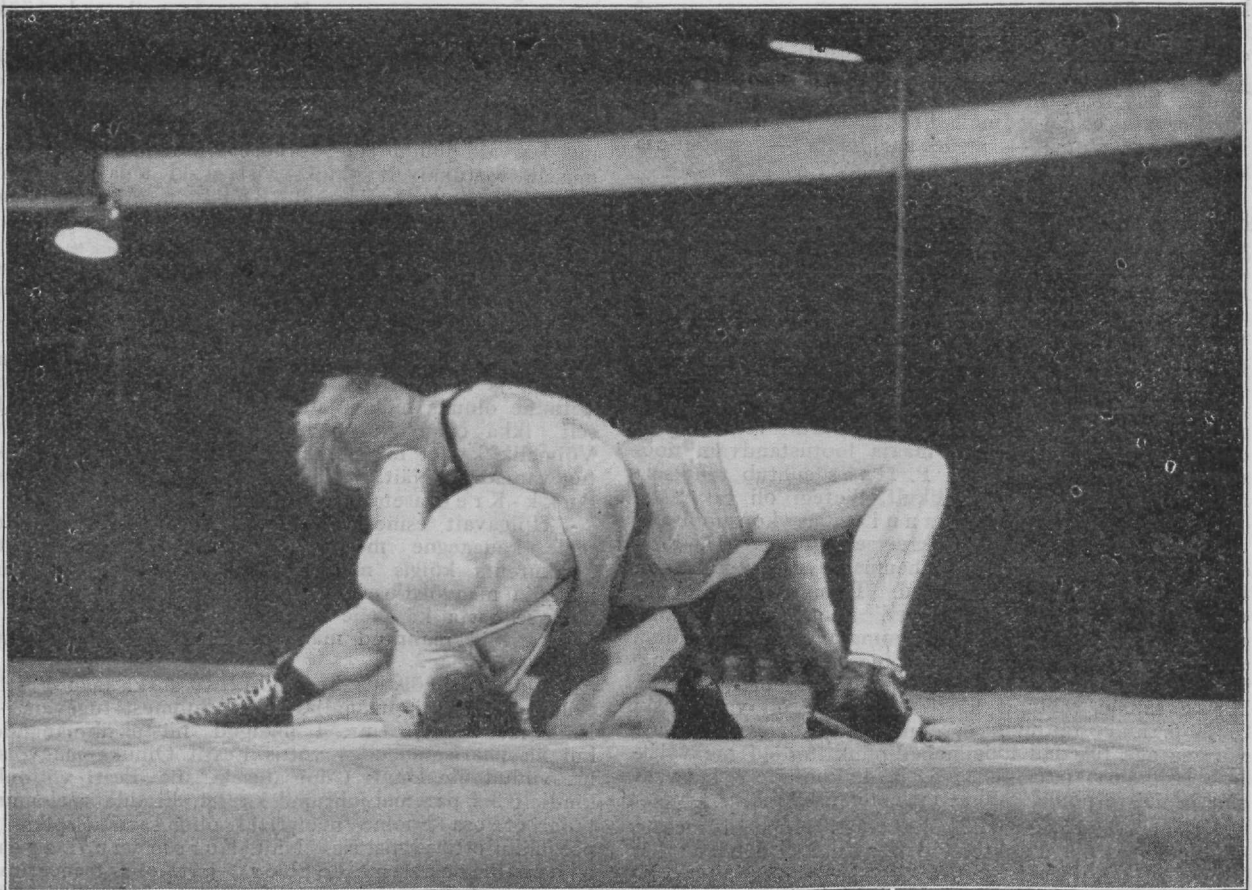
Meespaarismängus soomlased Krause-Nyberg võitsid eestlasi Meier-Kuusi 6:2, 3:6, 7:5, 6:2. **Sega- paarismängus** eestlased Nõmmik-Lasn võitsid soomlasi Hellström-Grahni 6:4, 6:1, ja soomlased Ny- man-Forsmann võitsid eestlasi A. Bagh-Puki 6:1, 6:3. **Naisüksikmängus** Lindfors (S) võitis Tiken- bergi (E) 9:7, 6:0.

III päeval.

Meesüksikmängus: Kuus (E) võitis Rothbergi (S) 0:6, 6:4, 7:5, 6:2; Björkesten (S) võitis Meieri (E) 6:1, 7:5, 6:8, 6:1.

Naisüksikmängus: pr. V. Nõmmik (E) võitis pr. M. Hellströmi (S) 6:2, 6:2; pr. S. Persson (S) võit- tis prl. A. Baghi (E) 6:3, 6:3.

Meespaarismängus: Lasn ja Tomberg (E) võit- sid Grahni ja Petersensi (S) 3:6, 6:3, 7:5, 6:1, ja Forsman-Lagerblom (S) võitsid Pukk-Kreed (E) 6:2, 6:1, 6:3.

Berliini olümpial otsustas ülal pildil toodud moment Palusalule võidu Hornfischeri üle ja teise kuldmedali. Pärast pole Hornfischer meie Krisljanile enam saanud kardelevaks.

Juhuse mõjust korvpallis

A. Kärsna, dr. phil. nat.

Korvpallis, nagu paljudes teisteski mängudes, otsustab võidu saavutatud punktide arv. Selle otsustamise juures on aluseks, et punktide arv on meeskonna paremuse hindajaks, s. t. parem meeskond saab ka suurema punktide arvu. Kui meeskond jääb võistluses kaotajaks, siis otsitakse põhjusi mõne üksikmehe mängutaseme languses, mängu mittesobivuses (mis õieti tähendab halvasti kokkukõlastatud meeskonda või teiste sõnadega — halvemat meeskonda), taktikalistes eksimustes jne., ning seda õigustatult. Loetletud põhjused on tõesti kaaluvad ja mängivad punktide arvu saamisel tugevasti kaasa. Kõigi selliste mängude juures räägitakse aga tihti veel õnnest ja ebaõnnest. On spektikuid, kes seda ei usu ja selle loevad vaid vabaduseks, kuid näib, et asjatundjad sellest siiski üleolekuga ei räägi. Kuna iga võistluse kirjelduses ja hinnangus räägitakse enamasti alati sellest müstilisest tegurist, siis kergib õigustatud küsimus: kas on võimalik teaduslikult selgitada ning määrata juhuslikkuse mõju ja sellest tingitud punktide arvu, et sellega anda kaalu saavutatud võidule või kaotusele. Küsimuse selgitamiseks lubatagu autorile, matemaatikule, esitada alljärgnevas vastav analüüs.

Punktide arv, mis saadakse kindlaksmääratud mänguaja jooksul, on sagedusarv, mis allub tõenäosusteoreetilistele seadustele sellēs osas, mis sünnib juhuse kaudu, s. t. selliste põhjuste kaudu, millega pole võimalik arvestada. Tehes täringuga 100 viset, korduvalt, kõigub saadud seeriates paarissilmade arv 50 ümber, mitte kunagi aga ainult 50, kuigi täring on kogu aeg endine. Samuti ei saa kaks meeskonda korrata järgmises mängus täpselt sama punktide arvu ka siis, kui oleks võimalik mõlemal meeskonnal olla sama vormi juures. Juhus räägib alati kaasa, sest mängija pole võimaline antud kohast iga palli korvi viskama.

Nüüd huvitab küsimus: mitu punkti võib panna juhuse arvele. Tõenäosusteooria võimaldab otskohe selle küsimuse vastamise. Kui korvile heideti s viset ja nendest läks k tükki sisse, siis suhet $k:s=p$ nimetatakse tabamustõenäosuseks või lihtsalt tabamuseks. See kõigub, oleneb meeskonna headusest ja vastaste katmisvõimest, keskmiselt 30—70%. Keskmise korvide arv, mida võib panna sellisel juhul juhuse arvele, avaldub valemiga

$$d = \sqrt{sp(1-p)}$$

Tegelikus mängus on olukord veidi keerukam. Mitte kõigil visetel pole tabamus ühesugune, vaid ligidalt tehtud pealevisetel on see suurem ja kaugelt visatutel väiksem. Samuti erineb see veel iga mängija juures. Ühel on ligidalt viskamine palju täpsem kui kaugelt, kuna teisel pole erinevus nii suur (kaugeviskaja). Üldiselt võib ütelda, et iga pealeviskel, oleneb sellest, kes ja kust kohalt viskas, on oma kindel tabamus, kui oletame, et meeskonna võimed ei muutu. Sellise muutuva tabamuse korral omandab eelmine valem veidi keerukama kuju ja on järgmine:

$$d = \sqrt{sp_0 - \sum (p_i - p_0)^2}$$

kus s on endiselt kõigi visete arv (pealevisked), p_0 on keskmine tabamus kogu väljaku kohta, s. t. $p = k:s$, kus k on saavutatud korvide arv, p on iga pealeviske (i on viske järjekord) juures esinev tabamus, mida statistikaliste andmete korral (lugeda pealevisked, sissevisked ja iga viske puhul kaugust korvist) on kerge mää-

rata ja E-märk tähendab, et üksikud suluavaldised tulevad kokku arvata, s. t.

$$\sum (p_i - p_0)^2 = (p_1 - p_0)^2 + (p_2 - p_0)^2 + (p_3 - p_0)^2 + \dots$$

Kuna selline arvutus tuleb iga mängu puhul eraldi teha, siis praegu, kui soovime näha üldist ülevaadet, tuleb valemis leiduvate suuruste jaoks võtta andmed, mis vastavad enam-vähem tegelikule olukorrale. Kuna autor on innukas võistluste külastaja ja mõningaid statistikalisi tähelepanekuid teinud, siis lubatagu siinkohal esitada üks tegelikule olukorrale vastav näide.

Meeskond saavutas 30 punkti, mis saadi 17 sisselaidud korvist (osa oli karistusviskeid). Pealeviskeid oli 34. Seega $s = 34$, $k = 17$ ja $p = 0,50$. 10 pealeviset tehti korvi alt, mis andsid 9 korvi, seega $p = 9:10 = 0,90$. 11 pealeviset tehti keskmiselt kauguselt (siia kuulusid ka karistusvisked), mis andsid 6 korvi, seega $p = 6:11 = 0,54$ ja 13 pealeviset tehti kaugelt, mis andsid 2 korvi, seega $p = 2:13 = 0,15$. Valemil abil leiame:

$$d = \sqrt{34 \cdot 0,50 \cdot 0,50 - 10(0,90 - 0,50)^2 - 11(0,54 - 0,50)^2 - 13(0,15 - 0,50)^2} = \sqrt{8,5 - 1,6 - 0,0 - 1,6} = \sqrt{5,3} = 2,3$$

korvi, mis annavad umbes 4 punkti.

Sellise punktide hajumisega tuleb arvestada keskmises partiis, ilma, et saaks süüdistada meeskonna mängutaset. Hajumine oleneb peamiselt saavutatud silmade summast, vähem aga keskmisest tabamusest. Üldiselt on halvamate pealevisete puhul tähendatud hajumine suurem. Näiteks mängu puhul, kus samuti 17 korvi saadi 51 pealeviskest, andis 12 lähiviset 9 korvi ($p = 0,75$), 14 keskmise kaugusega viset 5 korvi ($p = 0,36$) ja 25 kaugeviset 3 korvi ($p = 0,12$). Arvutades antud valemil hajumise, saame $d = 2,8$ korvi, mis annab umbes 5 punkti.

Kui mängivad kaks võrdhead meeskonda, siis 30 punkti asemel võib üks või teine saada rohkem või vähem keskmiselt 4—5 punkti. Seega kujuneb neil paratamatult vahe, mis halvemal juhul (ühel veab, teisel ebaõnnestub) võib ulatuda 8—10 punkti. Keskmise lahkuminek, nagu see on teada tõenäosusteooriast, kasvab 2-kordselt. Eelmiste näidete korral ulatub see 6—7 punkti.

Kuna tuleb teha vahet vabast ja kaetud seisust tehtud pealevisete vahel (eriti korvi all), siis nende tabamuse suure erinevuse tõttu muutub üldine hajumine natuke väiksemaks. Kui arvutada hajumine, milline sünnib 50% tõenäosusega, s. t. millist omavad pooled kõigist mängudest, siis ulatub see kinnises partiis (tagajärg umbes 15 punkti) 3 punkti, keskmises partiis (tagajärg umbes 30 punkti) 4 punkti ja lahtises partiis (tagajärg umbes 50 punkti) 5 punkti. Seega tagajärgi 18:15, 32:28 ja 47:42 tuleb pidada sisuliselt viigiliseks.

Kuna peale statistikalise korvitalamuse on veel muid tegureid, mis suurendavad punktide juhuslikku hajumist (siia saab lugeda näiteks söötte tabamust, mis samuti on tõenäosusteoreetiline suurus, sest vastavalt mõlema meeskonna võimetele õnnestub ainult teatud protsent söötudest ja paratamatult mõned lähuvad outi või vastaste kätte), siis peaksid võistlusmängude arvestajad ja treenerid sellega arvestama ja mitte iga mõnepunktilise kaotuse korral ainult meeskonda süüdistama. Juhus nõuab alati oma osa.

Seda ja teist Wimbledonist

Wimbledoni tennise esivõistlused on möödas, nüüd jäävad veel lõpp-lahingud Davise karikale, siis on läbi tennise suurhooaeg, kuni sügisel lõppakordina Forest Hillis toimuvad USA esivõistlused.

Wimbledonit tulevad ja lähevad. Mõned neist teevad ajalugu, mõned kukuvad läbi ja neid ei mäletata kui suuri aastaid... 1937. a. Wimbledon ei kuulu suurte hulka. Peale D. Budge'i ei olnud tänavustel Inglise esivõistlustel suuri mängijaid. Budge oli kahtlemata parim mees tänavu. Paremas vormis kui mulle, kaotades tänavu vaid ühe seti kaasmaalasele Parkerile. Ta mäng oli jõulisem kui teistel, ja publik, kes ootas iga Budge'i mängu juures tema võitu juba algusest, ei pettunud Ameerika noores meistris. Kuid ta polnud kaugeltki nii hea kui Perry möödunud ja varematal aastatel. Ta tegi hea mängu sees äkki kohutavalt algelisi vigu, kuid ükski tänavu Wimbledonis esinenud mängija polnud küllalt tugev, et Budge'i viigadest luua endale kasu. Budge pole veel ütelnud oma viimast sõna ja tuleval aastal ta on kindlasti veelgi tugevam tänavusest.

Võites peale üksikmängu ka mõlemad paarismängud, Budge esimesena püstitas Wimbledonis selle suure rekordi, sest varemalt pole ükski mängija suutnud võita kolme ala ühel aastal segapaarismängu kavasse võitmisest saadik (1913). Varemalt on küll kahel korral ja ühel aastal võidetud üksikmäng ja paarismängud, kuid siis peeti segapaarismängud All England Championships'i sarjas väljaspool Wimbledonit. Nii 1888. aastal Ernest Renshaw võitis üksikmängu, paarismängu koos oma vennaga ja segapaarismängu mrs. Hillyardiga ning austraallane Norman Brookes 1907. aastal kordas selle rekordi võiduga üksikmängus, paarismängus koos kuulsa A. F. Wildingiga ja segapaarismängus (kummaline küll!) sama mrs. Hillyardiga!

Turniiri juhid paigutasid Budge tänavu nr. 1 kohale ja Crammi nr. 2 kohale, millega tabasid täpselt märki, kuna need kaks sooritaski omavahel finaali. Vähem oli paigutatajatel õnne naiste juures (see on alati olnud raskem number), kuna nende nr. 7 — Dorothy Round võitis nr. 4-da — panna Jedrzejowska finaalis. Inglise tervitaskid miss Roundi teiskordset võitu suure heameelega, kuid Dorothy ise ei mänginud kaugeltki nii hästi kui 1934. aastal, millal ta esmakordselt tuli Wimbledonit võitjaks võiduga Helen Jacobs üle. Samuti oli Dorothy vorm parem 1935. aastal, kui ta kaotas Helen Wills-Moodyle finaalis. Kuid siiski oli tänavune finaali küllaltki dramaatiline, sest otsustavas setis poolatar juhtis 4:2, kui Dorothy kõiki oma võimeid kokku võttes suutis vägeva spurdiga kindlustada endale võidu. Inglismaa võitis seega tänavu vaid ühe ala möödunud aasta nelja ala vastu.

Veidi üllatav on see, et kuski ei märgitud tööka, et naiste üksikmängus see oli Wimbledonis 50-es finaali. Kuna meeste üksikmängus aastast 1877 on olnud 26 erinevat võitjat, siis naiste üksikmängus on võitjaid 50 aasta jooksul olnud ainult 16. Ja nendest 16-est kuus mängijat hoiab enda käes 36 Wimbledonit võitu — Mrs. Lambert-Chambers ja mrs. Wills-Moody on kumbki võitnud seitse korda, Mrs. Hillyard ja melle Suzanne Lenglen on kumbki võitnud kuus korda, miss L. Dod ja mrs. Sterry kumbki viis korda. Kaks korda on võitnud miss Round, miss Maud Watson (esimene võitja), miss May Sutton (esimene USA võitja) ja mrs. Godfee. Kuus, kes on võitnud ühel korral on järgmised: Miss Rice, miss Robb, miss Boothy, mrs. Larcombe, Fräulein Cilly Aussem ja miss Helen Jacobs.

Tänavu võistelnud naistest peab esile tõstma veel miss Alice Marble'i, USA kauni noore meistrinna, jõulise panna J. Jedrzejowska ja senjorita Anita Lizana. Kuid edukaim oli tänavu madam R. Mathieu. Ta on miss Ryani päevade möödudes olnud stabiilseim võist-

leja Wimbledonis. Kuus korda viimase kaheksa aasta kestes on ta leidnud tee poolfinaali üksikmängus, kuid finaali ta pole veel küündinud.

Paarismängu võitsid Budge ja Gene Mako. Nad oleksid võitnud ka möödunud aastal, kuid Mako olavigastus viis nad enneaegu turniirist välja. Tänavu nad ei teinud ühtki viga. Möödunud aasta meistrid C. R. D. Tuckey ja G. P. Hughes jõudsid taas finaali, kuid võisid õnnelikud olla, et said ühe seti jänkidelt.

Õnnilema peab paigutajaid tänavu, et nad märki tabasid raskeimal alal — segapaarismängus. Nende esimene paar Budge ja miss Marble võitis finaalis paari nr. 2 — Petra ja madam Mathieu üle. Segapaarismängus on seni juhtunud alati lopsakalt üllatusi ja sageli pole ükski neljast paigutatud paarist välja jõudnud poolfinaaligi.

Veel paar sõna Wimbledonit esivõistluste nimest. Seni nimetati võistlusi lihtsalt „Championships“ — meistrivõistlused, tulevast aastast Inglise tenniseliit oma esimehe sir Samuel Hoare'i ettepanekul hakkab neid võistlusi nimetama lühidalt „Wimbleships“.

Finaalide tulemused olid tänavu: Meeste üksikmäng (kaitsja F. J. Perry — Inglismaa) — Donald Budge (USA) — Gottfried von Cramm (Saksamaa) 6:3, 6:4, 6:2.

Naiste üksikmäng (kaitsja miss Helen H. Jacobs — USA) — miss Dorothy E. Round — panna Jadwiga Jedrzejowska 6:2, 2:6, 7:5.

Meeste paarismäng (kaitsjad G. P. Hughes ja C. R. D. Tuckey — Inglismaa) — Donald Budge ja Gene Mako (USA) — G. P. Hughes ja C. R. D. Tuckey 6:0, 6:4, 6:8, 6:1.

Segapaarismäng (kaitsjad F. J. Perry ja miss D. E. Round — Inglismaa) — D. Budge ja miss Alice Marble (USA) — Y. Petra ja madam R. Mathieu (Prantsusmaa) 6:4, 6:1.

Naiste paarismäng (kaitsjad miss Freda James ja miss Kay E. Strammers — Inglismaa) — madam R. Mathieu (Prantsusmaa) ja miss A. M. Yorke (Inglismaa) — mrs. M. R. King ja mrs. J. B. Pittman (Inglismaa) 6:3, 6:3.

G. PÄRNPUU.

Tänavused jalgpallimeistrid maailmas

Kuna jalgpalli-hooajad on suuremas osas Euroopa riikides läbi, siis toome alljärgnevalt kõigi praeguste meistrite nimistu. Neis riikides, kus esivõistlused lõpevad sügisel, on nimistusse võetud senine meister. Hispaania meistrina figureerib nimistus 1936. aasta kevadel selgunud meister.

Austria — Admira (Viin), (karikavõitja sama), Ungari — Hungaria (Budapest), Leedu — Klaipeda SS, Läti — Olimpija (Liibavi), Eesti — J. S. Estonia (Tallinn), Itaalia — F. C. Bologna, Tšehhoslovakkia — Slavia (Prah), Prantsusmaa — Olympique (Marseille) (karikavõitja F. C. Sochaux), Belgia — Daring F. C. (Brüssel), Hispaania — C. D. Espanol (Barcelona), Portugal — Bemfico F. C. (Lissabon), Jugoslaavia — F. K. Gradjanski (Zagreb), Rumeenia — Venus (Bukarest), Helveetsia — Grasshoppers (Zürich), Hollandi — Ajax S. C. (Amsterdam), Daanimaa — A. C. Copenhagen, Norra — Fredrikstad S. K. (Oslo), Soome — Helsinki J. K., Venemaa — Dinamo (Moskva), Poola — Ruch (Bismarckhütte), Saksamaa — F. C. Schalke 04 (Gelsenkirchen) (karikavõitja F. v. B. Leipzig), Inglismaa — F. C. Manchester City (karikavõitja Sunderland F. C.) Schotimaa — Glasgow Rangers (karikavõitja Celtic Glasgow) Türgimaa — Fener Bagce (Ankara), Bulgaaria — Spitsenski Sokol (Varna), Greekamaa — Panatnaikos A. C. (Ateen), Luksemburg — Spora F. V., Rootsi — A. I. K. (Stokholm).

KALEVID

PUUVILLASED RIIDED

SIID JA KUNSTSIID

NIIDID

A/s **Tekla**

RIIDEKAUPLUSED

TALLINN:

S. K A R J A 15

P Ä R N U M N T. 6

HAAPSALU, KURESSAARE,
MUSTVEE, NARVA,
PETSERI, PÄRNU, RAK-
VERE, VALGA, VILJANDI,
VÖRU.

«POLARIS»

Eesti Kinnitus-A.-S.

Võtab vastu järgmisi

kinnitusi:

tule-, murdvarguse-,

veo-, väärtisade-,

kasko- (laevakerede)

ja klaasikinnitusi

Seltsi põhi- ja tagavarakapitalid ületavad

Kr. 100.000.—

Seltsi asutamisesist peale on kahjude eest välja maksetud üle

Kr. 5.000.000.—

Soliidne edasikinnitus!

Kahjud likvideeritakse viivitamata!

Juhatus asub Tallinnas, Vana Viru 12. Kõnetraat 426-66

Telegrammi-aadress: „Polaris“

Osakond asub Tartus, Suur Turg 11. Kõnetraat 6-75

Esindajad kõigis linnades ja maakostades